

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЗАОЧНОЇ ТА
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН
ТА МАРКЕТИНГУ**

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
Освітнього ступеня «магістр»

на тему: **«РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ КРЕДИТНО-ФІНАНСОВИХ
ОРГАНІЗАЦІЙ В СУЧАСНІЙ СВІТОВІЙ ЕКОНОМІЦІ»**

Виконала: студентка 2 курсу, групи Мев-2маг
Спеціальності 292 “Міжнародні економічні відносини”
(шифр і назва)

Липка М.В.
(Прізвище та ініціали)

Керівник Хірівський Р.П.
(Прізвище та ініціали)
Рецензент: Созанська О.В.
(Прізвище та ініціали)

ДУБЛЯНИ 2021

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЗАОЧНОЇ ТА
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН
ТА МАРКЕТИНГУ

Освітній ступінь «магістр»

Спеціальність 292 “Міжнародні економічні відносини”
(шифр і назва напрямку підготовки, спеціальності)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедри _____
(підпис)

к.е.н., доцент Линдюк А.О.
(звання, ступінь, прізвище та ініціали)
« ____ » _____ 2021 року

ЗАВДАННЯ
НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ СТУДЕНТКИ

Липки Марії Василівни

(прізвище, ім'я, по батькові)

1

Керівник проекту (роботи) Хірівський Роман Петрович к.е.н., доцент
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Затверджені наказом ЛНАУ від “ ____ ” _____ 2021 р. № _____

2. Строк подання студентом проекту (роботи) до “15” листопада 2021 року

3. Вихідні дані до проекту (роботи) спеціальна література, нормативно-правові акти, матеріали Державної служби статистики України, матеріали Департаменту АПК Львівської ЛОДА.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити).

Вступ. 1. Теоретично-методичні засади дослідження функціонування міжнародних фінансових організацій в рамках глобалізаційних процесів. 1.1. Міжнародні кредитно-фінансові організації як елемент міжнародних фінансових систем. 1.2. Узагальнена характеристика світових валютно-фінансових організацій. 1.3. Механізми функціонування міжнародних фінансових організацій. 2. Аналіз впливу міжнародних кредитно-фінансових структур на функціонування світового господарства. 2.1. Ключові напрями діяльності Міжнародного Валютного Фонду. 2.2. Особливості функціонування Світового банку. 2.3. Базові напрямки співпраці Європейського банку реконструкції та розвитку із державами світу. 3. Перспективи розвитку співпраці України із міжнародними фінансовими організаціями. 3.1. Вплив міжнародних кредитно-фінансових організацій на розвиток країн світу. 3.2. Перспективні напрями співпраці України із міжнародними кредитно-фінансовими організаціями. 3.3. Проблематика й перспективи співпраці України із міжнародними кредитно-фінансовими організаціями. 4. Охорона праці та захист населення у виробничій сфері. 4.1. Застосування досвід закордонних держав у

~~Роль міжнародних кредитно-фінансових організацій в сучасній світовій економіці.~~

реалізації заходів із охорони праці. 4.2. Сучасний стан охорони праці та її фінансування. 4.3. Діяльність міжнародних організацій з охорони праці.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) таблиці, рисунки

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
З охорони праці та захисту населення			

7. Дата видачі завдання “15” 09 2020 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломного проекту (роботи)	Строк виконання етапів проекту (роботи)
1.	Опрацювання виданого завдання. Збір та вивчення рекомендованої наукової та навчальної літератури, нормативно-правового забезпечення з обраної теми. Підготовка вибірки даних для написання кваліфікаційної роботи. Написання першого (теоретичного розділу роботи).	10.09.2020-23.11.2020.
2.	Опрацювання фінансової звітності об'єкту дослідження, офіційної статистичної інформації. Написання другого (аналітичного) розділу кваліфікаційної роботи.	23.11.2020-05.04.2021
3.	Здійснення прогностичних розрахунків, розробка проектних рішень щодо покращення досліджуваного напрямку діяльності об'єкта кваліфікаційної роботи, відображення практичних рекомендацій, написання третього розділу роботи.	06.04.2021-25.09.2021
4.	Розробка та написання питань з розділу охорони праці. Оформлення кінцевого варіанту роботи, табличних та графічних матеріалів, представлення роботи керівнику та виправлення його зауважень.	26.09.2021-09.11.2021
5.	Кінцеве оформлення кваліфікаційної роботи (здача роботи на рецензування). Здача роботи відповідальній особі для перевірки на плагіат. Виправлення недоліків після проходження перевірки, та (за умови негативного результату) повторна здача для перевірки на наявність плагіату.	10.11.2021-23.11.2021
6.	Попередній захист кваліфікаційної роботи (наявність доповіді та презентаційного матеріалу) . Підготовка до захисту при екзаменаційній комісії. Захист	24.11.2021

Студент _____

(підпис)

Липка М.В.

(прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____

(підпис)

Хірівський Р.П.

(прізвище та ініціали)

Анотація

Дипломна робота присвячена дослідженню теоретичних та практичних аспектів функціонування міжнародних кредитно-фінансових організацій в рамках сучасної світової економічної системи.

На основі опрацьованої інформації виявлено тенденції розподілу коштів міжнародних кредитно-фінансових організацій у розрізі регіонів, а також перспективні напрямки їхньої діяльності.

Наведено ключові напрямки співпраці Європейського банку реконструкції та розвитку із державами світу. Проаналізовано вплив міжнародних кредитно-фінансових організацій на розвиток держав світу. Здійснено розрахунок прогнозованих показників обсягу залучених міжнародними фінансовими організаціями інвестицій в економіку України. Подано перспективні напрями співпраці України із міжнародними кредитно-фінансовими організаціями.

Summary

The thesis is devoted to the study of theoretical and practical aspects of the functioning of international credit and financial organizations within the framework of the modern world economic system.

On the basis of the processed information, trends in the distribution of funds of international credit and financial organizations by region, as well as prospective directions of their activity, were revealed.

The key areas of cooperation of the European Bank for Reconstruction and Development with the countries of the world are given. The influence of international credit and financial organizations on the development of the countries of the world is analyzed. The calculation of the forecast indicators of the amount of investments in the economy of Ukraine attracted by international financial organizations was carried out. Prospective directions of Ukraine's cooperation with international credit and financial organizations are presented.

УДК 611.163:212.025.12:311

Дипломна робота: 109 сторінок текстової частини, 12 рисунків, 22 таблиці, 30 позицій літературних джерел.

Роль міжнародних кредитно-фінансових організацій в сучасній світовій економіці.

Липка М. В. - Дипломна робота. Кафедра міжнародних економічних відносин та маркетингу. - Дубляни, Львівський НАУ, 2021.

Дипломна робота розкриває актуальні аспекти функціонування міжнародних кредитно-фінансових організацій в рамках сучасної світової економічної системи.

У першому розділі розкрита економічна суть, сучасні теоретичні та методичні засади функціонування міжнародних фінансових організацій в рамках глобалізаційних процесів.

У другому розділі подано детальну характеристику впливу міжнародних кредитно-фінансових структур на функціонування світового господарства. Проаналізовано ключові напрями діяльності Міжнародного Валютного Фонду, подано розподіл кредитів МВФ в розрізі держав. Описано особливості функціонування Світового банку, здійснено комплексний аналіз показників його діяльності. Виявлено тенденції розподілу коштів Міжнародного банку реконструкції та розвитку у розрізі регіонів а також перспективні напрями діяльності Міжнародних фінансових організацій. Описано базові напрями співпраці Європейського банку реконструкції та розвитку із державами світу.

У третьому розділі виявлено вплив міжнародних кредитно-фінансових організацій на розвиток держав світу. Проаналізовано стан виконання проектів Світового банку в Україні. Розраховано прогнозовані показники обсягу залучених міжнародними фінансовими організаціями інвестицій в економіку України. Наведено перспективні напрями співпраці України із міжнародними кредитно-фінансовими організаціями.

У четвертому розділі проаналізовано досвід закордонних держав у реалізації заходів із охорони праці.

На основі опрацювання теоретичного та практичного матеріалів зроблені відповідні висновки та конкретні пропозиції.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В РАМКАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ.....	9
1.1. Міжнародні кредитно-фінансові організації як елемент міжнародних фінансових систем.....	9
1.2. Узагальнена характеристика світових валютно-фінансових організацій.....	13
1.3. Механізми функціонування міжнародних фінансових організацій.....	27
Розділ 2. АНАЛІЗ ВПЛИВУ МІЖНАРОДНИХ КРЕДИТНО-ФІНАНСОВИХ СТРУКТУР НА ФУНКЦІОНУВАННЯ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА.....	37
2.1. Ключові напрями діяльності Міжнародного Валютного Фонду.....	37
2.2. Особливості функціонування Світового банку.....	47
2.3. Базові напрямки співпраці Європейського банку реконструкції та розвитку із державами світу.....	61
РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СПІВПРАЦІ УКРАЇНИ ІЗ МІЖНАРОДНИМИ ФІНАНСОВИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ.....	66
3.1. Вплив міжнародних кредитно-фінансових організацій на розвиток країн світу.....	66
3.2. Перспективні напрями співпраці України із міжнародними кредитно-фінансовими організаціями.....	71
3.3. Проблематика й перспективи співпраці України із міжнародними кредитно-фінансовими організаціями.....	88
Розділ 4. Охорона праці та захист населення у виробничій сфері.....	94
4.1. Застосування досвіду закордонних держав у реалізації заходів із охорони праці.....	94
4.2. Сучасний стан охорони праці та її фінансування.....	97

4.3. Діяльність міжнародних організацій з охорони праці.....	99
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	102
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	106

ВСТУП

Актуальність проблематики дослідження. Нові масштаби міжнародної економічної діяльності, характерні для сучасної стадії еволюції людської цивілізації, є причинно-наслідковою дією тенденції щодо глобалізації в планетарному вимірі. Вказаний процес формується із значної кількості глибинних трансформацій, котрі відбуваються в межах різних сфер людської діяльності. Динамічно переплітаючись й взаємодіючи, вони сформували нову якість, котра більша відносно суми окремо взятих елементів: формується глобальна система, котра в торгівельно-економічному середовищі проявляється як макроекономічна система. В процесах її виникнення й формування беруть участь різноманітні чинники та суб'єкти, проте визначальна роль все таки належить міжнародним організаціям, котрі у якості глобальних інституційних структур виступають безпосередніми носіями наведених процесів.

В наш час ключовими активними рушійними силами в рамках стимулювання глобалізаційних процесів еволюції є світові фінансово-економічні організації. Саме вони, в рамках поєднання в світовому валютно-фінансовому просторі усіх держав, формують сталі й системні зв'язки поміж ними, котрі виходять за рамки суто валютно-фінансових й розвиваються у якості економічні загалом.

Міжнародні фінансові організації є ефективним регулятором міжнародних економічних відносин. Їхнє значення у якості інституційних одиниць світової економіки непинно зростає. Фінансова співпраця із міжнародними інституціями стала потужним джерелом та результативним інструментом зростання національних економік. Ресурсна база міжнародних фінансових інститутів використовується для виконання програм, котрі спрямовані на ринкові процеси реформування, на формування стабільності національних валют, на вирішення низки

проблем соціально-економічної сфери, на сталий економічний ріст, на фінансування дефіциту держбюджету й максимальне збалансування показників платіжного балансу. Проте зростання фінансової заборгованості перед вказаним типом установ надає економіці нашої держави більшої вразливості та залежності від іноземних кредиторів у майбутньому.

Теоретична база генезису й еволюції міжнародних фінансових організацій, реформування міжнародної фінансової системи, закономірності їхнього функціонування в рамках світової економіки, форм й рівнів їхньої взаємодії із національними економіками, та формування й видозмін міжнародної фінансової архітектури протягом XV-XXI століть були предметом прискіпливого дослідження низки закордонних науковців: зокрема Дж. Батона, Д. Брідлоу, Е. Трумана, Лютого А. О., Мозгового А. М., Савостьяненко Т. В., Сіденка Б. Р., Патики М. І. й низки інших.

Значний економічний потенціал держави на даний час певною мірою реалізується саме завдяки тісній співпраці із ними в низці напрямів. Тому все наведене демонструє надзвичайну важливість й актуальність питання узаємодії нашої держави із міжнародними кредитно-фінансовими структурами, що зумовлює актуальність здійснення нашого дослідження.

Метою дослідження проведеної магістерської роботи є аналіз особливостей впливу світових валютно-фінансових організацій на міжнародні економічні відносини й специфіку співпраці нашої держави із вказаними організаціями.

Об'єктом дослідження є міжнародні валютно-фінансові організації, зокрема: МФО універсального типу, у тому числі – Міжнародний Валютний Фонд та Світовий банк (СБ), а також регіональні міжнародні фінансові організації.

Предметом дослідження стали фактори природи, місця й напрямів діяльності міжнародних валютно-фінансових організацій в світовій валютно-фінансовій архітектурі, а також їхня роль відносно соціально-

економічної еволюції держав світу й регулювання світової фінансової системи.

Завдання проведеного дослідження визначено наступним чином:

- дослідження сутності й типології сучасних МФО;
- дослідження впливу світових валютно-фінансових організацій відносно мінародної економіки;
- аналіз особливостей співпраці нашої держави із світовими валютно-фінансовими структурами;
- везначення переваг, проблем й перспектив подальшого розвитку співробітництва України із міжнародними валютно-фінансовими структурами.

Для виконання поставлених завдань було застосовано наступні **методи дослідження**:

- теоретичний – здійснено аналітику наукової літератури із проблематики дослідження, систематизацію, класифікацію, узагальнення та синтез, застосовано індуктивну й дедуктивну методкии дослідження;
- емпіричні – здайснено аналітику окремих нормативно-правових документів, аналітику звітностей окремих міжнародних кредитно-фінансових структур;
- математико-статистичні – з метою аналізу числових рядів даних відносно діяльності досліджуваних організацій;

Інформаційною базою дослідження стали монографії й статті провідних закордонних та вітчизняних дослідників; аналітичний матеріал МВФ, Групи СБ й інших міжнародних структур; інституційні й нормативно-правові акти України із питань співробітництва із міжнародними фінансовими організаціями, грошово-кредитних й валютних відносин; статистичний й аналітичний матеріал Національного Банку України, ДССУ, Міністерства фінансів України, Мінекономрозвитку й торгівлі України й Рахункової палати України й ін.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В РАМКАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ.

1.1. Міжнародні кредитно-фінансові організації як елемент міжнародних фінансових систем.

Одним зі формуючих елементів наявних міжнародних економічних відносин є система міжнародних валютно-фінансових або міжнародних фінансових організацій (МФО).

Міжнародні фінансові організації (МФО) - це юридично оформлене об'єднання країн, установ та фізичних осіб, котрі спільно реалізують програми чи мету на базі певних правил й процедур, й діяльність котрих виходить за межі національних кордонів; важливою складовою сучасних інституційних структур міжнародних валютно-фінансових відносин. На даний час на економічній карті світу майже немає країн, котрі би не були учасниками певних міжнародних фінансових організацій (МФО).

Міжнародна й регіональна валютно-фінансова організація - організація, котра створена на базі двох чи багатосторонніх валютних угод поміж певними державами.

Міжнародна валютно-кредитна та фінансова інституція – є організацією різного типу, котра виконує функції врегулювання світових валютних, фінансових й кредитних відносин, провадить дослідження із проблематики валютно-кредитних й фінансової сфер міжнародної економіки, виробляє рекомендації й пропозиційну політику.

Світові валютно-кредитні й фінансові структури (надалі в тексті - міжнародні організації) є організаціями, котрі створено країнами-членами й отримують кошти напряму від держав-членів. В вказаних організаціях є загальна мета - розвиток співпраці й забезпечення загальної цілісності та стабілізація важкої міжнародної економічної ситуації. Світові фінансові організації напряму займаються урегулюванням міжнародних фінансових

й валютних ринків світу. Ключові етапи розвитку Міжнародних Фінансових Організацій представлено на рисунку 1.1.:

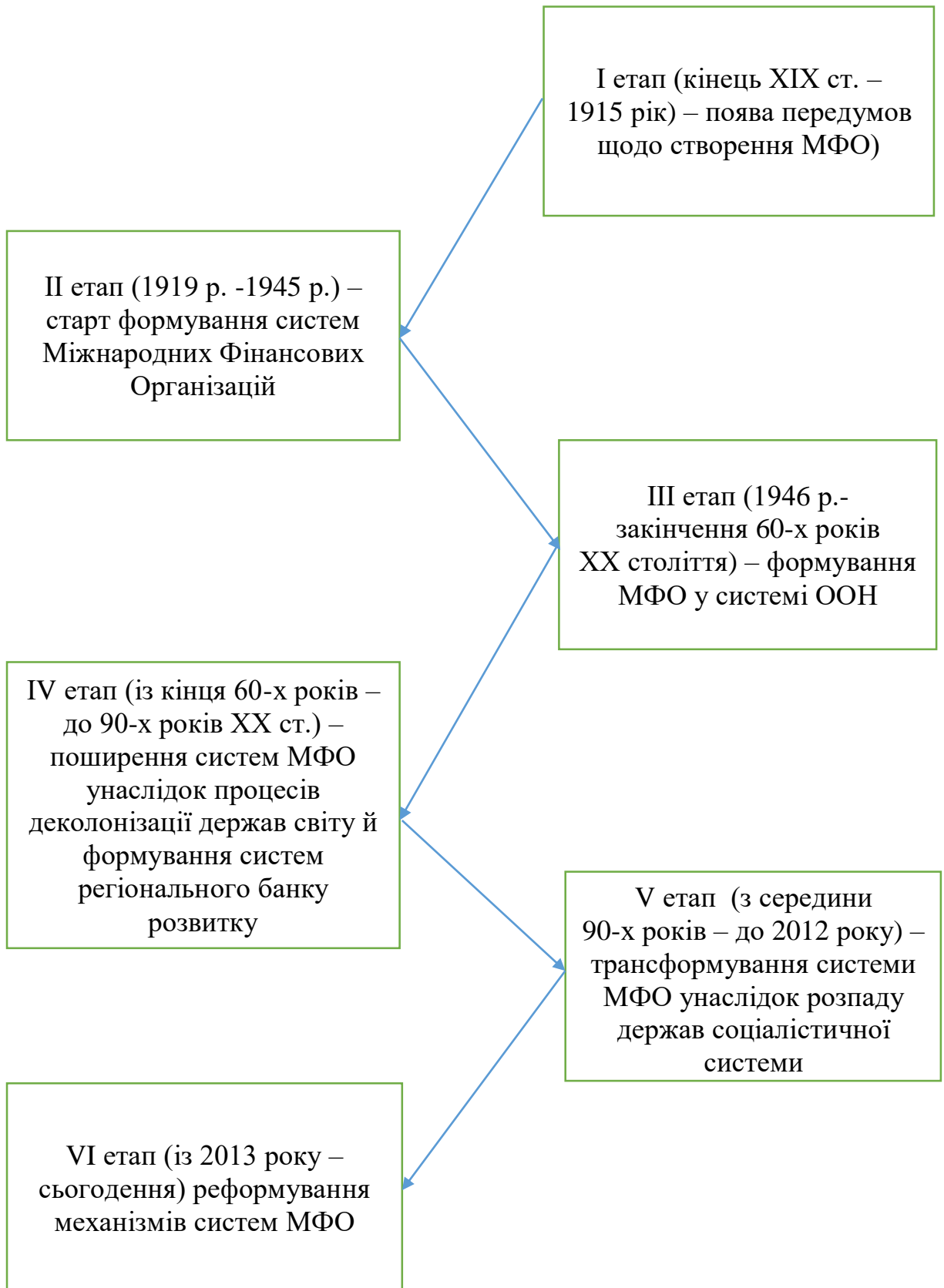

Рис. 1.1 Ключові етапи еволюції міжнародних фінансових організацій

Виникнення міжнародних валютно-фінансових й кредитних організацій спровокована розвитком процесів інтернаціоналізації ведення підприємництва (в т. ч. - й виникненням ТНК), розвитком інтернаціонального регулювання, зростанням потреби спільної реалізації проблем еволюції світової економіки в наш час.

Ключовим стимулом щодо створення найважливіших наразі Міжнародних Фінансових Організацій, а зокрема - Міжнародного валютного фонду й Світового банку, був економічний шок від періоду Великої депресії 1929- 1933 років й період Другої світової війни.

Серед ключових причин створення Міжнародних Фінансових Організацій варто виокремити наступні:

1. зростання процесів інтернаціоналізації підприємництва;
2. розвиток міжнародного поділу праці;
3. перетин відтворювальним процесом рівня національних кордонів;
4. інтенсифікація розвитку й посилення ваги транснаціональних корпорацій й банків в міжнародній економіці;
5. активізація процесів міждержавного й наднаціонального урегулювання усіх форм наявних міжнародних економічних стосунків у світі;
6. виникнення потреби в формуванні організаційних основ для функціонування міждержавних механізмів узгодженого вирішення державами валютно-фінансових проблем міжнародного економічного розвитку.

Цілі й функції міжнародних фінансових організацій наведено в таблиці 1.1.

Ключовим призначенням МФО є врегулювання міжнародних валютно-фінансових й кредитних відносин заради ефективного розвитку світових господарських взаємовідносин.

Тож, в умовах еволюції глобалізації економічних процесів міжнародні фінансові структури типу міжурядових міжнародних установ,

котрі виконують різні функції в межах валютно-фінансового урегулювання й кредитування та функції із надання інформаційних, консультативних, аналітичних, дослідницьких й технічних послуг, на універсальних або регіональних рівнях. Виникнення міжнародних фінансових організацій стало об'єктивним наслідком еволюції суспільства, інтенсифікації сфері міжнародних економічних відносин й потребою в формуванні нової валютної системи після завершення Другої світової війни у світі.

Таблиця 1.1 - Мета й функції МФО.

Мета	Функції
стабілізування й розвиток світової валютно- фінансової системи	регуляція світового господарства й світових валютно- фінансових зв'язків
міжнародне валютне й кредитно- фінансове урегулювання	ведення нагляду за світовою валютною системою
розробіток й координація стратегій та тактик розвитку міжнародної фінансової й валютної системи у світі	стимуляція макроекономічної стабільності й структурної перебудови реального сектору світової економіки
аккумуляція ресурсів фінансового характеру й їхнє застосування задля забезпечення стабільного національного, регіонального й світового економіко- соціального розвитку	надання технічної допомоги й консультація державам-членам, обмін досвідом із державами, котрі здійснюють соціально- економічну трансформацію
збір й аналітика інформації, та дослідження із проблем світових фінансових відносин	здійснення моніторингу щодо стану економіки держав-членів й виконанням ними попередньо узятих на себе обов'язків перед МФО

На даний час система міжнародних фінансових організацій, котра пройшла низку етапів еволюції, представлена у вигляді розгалуженої мережі, центральне місце в котрій займають регулятори мегарівня світових валютно-фінансових й міжнародних економічних відносин, зокрема – Міжнародний Валютний Фонд та Світовий банк. Формування

регіональних фінансових інституцій, зокрема низки регіональних банків розвитку, обумовлена посиленням ролі держав, котрі розвиваються, в світовій економіці та специфічними вимогами законів регіонального розвитку.

1.2. Узагальнена характеристика світових валютно-фінансових організацій.

Станом на кінець ХХ століття сформувалась розгалужена та вельми складна інституційна структура світового валютно-кредитного ринку. Ключовими структурними блоками є наступні групи інституцій [23]:

1. Державний орган та заклади, котрий контролює міжнародну валютно-фінансову діяльність держави - міністерство (фінансів чи економіки), національний банк та інші установи;
2. Багатонаціональний банк (БНБ);
3. Валютна біржа.

Група міжнародних валютно-кредитних організацій, котрі водночас, поділяються на підгрупи й підвиди:

1. Структури міжнародного валютного фонду (МВФ);
2. Структури групи Світового банку (Міжнародний Банк Реконструкції та Розвитку, Міжнародна Агенція Розвитку, Міжнародна Фінансова Корпорація, Багатостороння Агенція з Гарантій Інвестицій, Міжнародний Центр із Урегулювання Інвестиційних Спорів);
3. Структури банку міжнародних розрахунків (БМР);
4. Структури групи Європейського міжнародного банку, організаційно пов'язаного із Європейським Союзом (Європейський Інвестиційний Банк, Європейський Банк Реконструкції та Розвитку, Європейський Центральний Банк);
5. Структури регіональних банків розвитку;
6. Структури неспецифічних органів ООН (ЕКОСОП, ЮНКТАД);
7. Структури клубів кредиторів (Паризького, Лондонського);

8. Структури консультативних групф (G-5, G-7, G-10, G-20, G-24, G-30, G-77 й ін.).

Структури видів наявних МФО представлено на рисунку 1.2., зокрема – організації та міжнародні валютно-фінансові формування.

Варто зазначити, що загалом до структури міжнародних фінансових організацій належить досить велика кількість різнорідних організацій. Усі вказані організації варто поділити на низку групі відносно різних критеріїв.

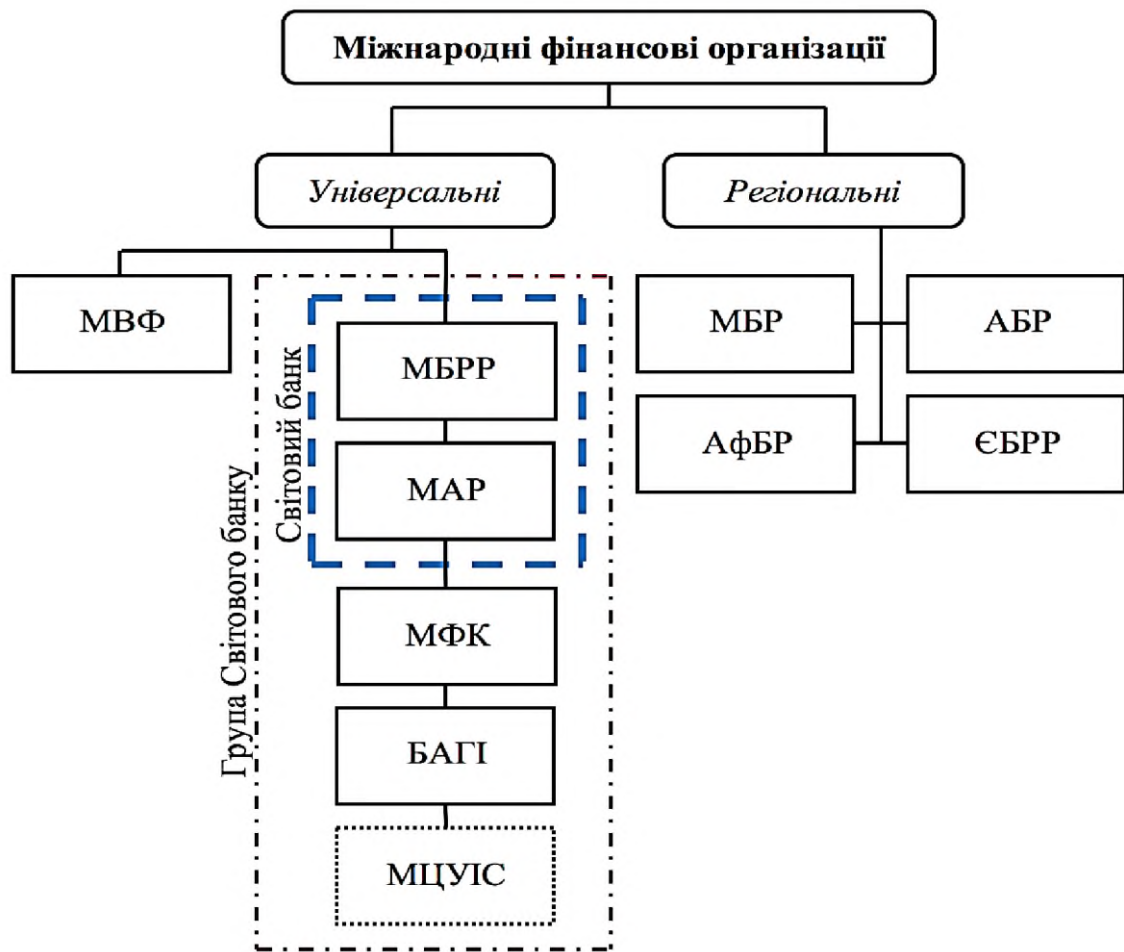

Рис. 1.2. Міжнародні валюто-фінансові організації

У відповідності до сфер функціонування здійснюють розподіл на міжнародні валютно-фінансові організації в системі ООН та регіональні міжнародні валютно-фінансові організації.

Зокрема, дослідник Олійник А.А. під час дослідження впливу МФО на процеси в межах фінансових інтеграцій елементів фінансової

глобалізації, у тому числі - держав, до світових фінансових систем, розподіляє міжнародні організації, до компетенції котрих входить діяльність в рамках регулювання, здійснення підтримки й трансформації структурних елементів вітчизняної фінансової системи, тобто - вирівнювання платіжного балансу, валютне співробітництво шляхом установа нормативів регулювання валютного курсу, контролю за їхнім дотриманням, підтримання багатосторонньої системи платежів й усунення валютного обмеження (Міжнародний Валютний Фонд), банківське урегулювання, менеджмент золотовалютними резервами центрального банку, грошово-валютна й кредитна співпраця (БМР) й структур, котрі забезпечують державу потрібним рівнем капіталу задля інтегрування економіки в глобалізований економічний простір.

В рамках міждержавного регулювання валютних й кредитних взаємовідносин ключову роль відводять спеціалізованим міжнародним валютно-кредитним організаціям, серед котрих основне місце займають структури Міжнародного валютного фонду (МВФ), Світового банку, Міжнародного банку реконструкції й розвитку (МБРР), регіональних банків та валютно-кредитних організацій ЄС - Європейського інвестиційного банку (ЄІБ), Європейського фонду валютного співробітництва, Європейського банку реконструкції й розвитку (ЄБРР) та ін.

Міжнародний валютний фонд (МВФ) є міжурядовою валютно-кредитною організацією, котра реалізує функції урегулювання, фінансування, нагляду та консультації країн-членів в рамках валютно-фінансових відносин. Він створений у рамках міжнародної конференції в місті Бреттон-Вудс (Сполучені Штати Америки) в 1944 році, й розпочав функціонування із 1947 року. Фонд виконує функції спеціалізованого закладу Організації Об'єднаних Націй. В 1959 році членство у Фонді набули 50 країн, в 1970 році - 117, 1992 році - 158, 1997 році - 183 держави. Станом на 2021 р. членство фонду перевищує 190 країн.

Міжнародний Валютний Фонд є організацією акціонерного типу. Його власні ресурси сформовані за шляхом внесків держав-учасниць у відповідності до установленої для кожної держави квоти. Розміри квот залежить від стану економічного розвитку держави та власне ролі в міжнародній економіці та світовій торгівлі. Квоти переглядаються що 5 років. Розмір квоти нашої держави в 2021 році разом із 10 іншими державами своєї групи перевищувала 5,89 (зادля порівняння: Солучені Штати Америки - 17,79, ФРН та Японії - понад 5,55, Франції та Великої Британії - майже 4,96%). У залежності від розміру квоти, відповідно розподіляють і голоси поміж державами на час прийняття рішення в керівних структурах МВФ. Кожна країна має рівно 250 голосів та один голос відносно кожних 100 тисяч СПЗ її розмірів квоти. Величини квоти визначають можливості держави впливати на вектор політики Міжнародного Валютного Фонду.

У відповідності до статуту, ключовою метою Міжнародного Валютного Фонду є сприяння розвитку міжнародного співробітництва в межах валютної сфери й стабілізація валютного курсу, формування багатосторонніх систем платежів й розрахунків, підтримка певної рівноваги платіжного балансу держав-членів МВФ. Саме так МВФ сприяє росту й збалансованості світової торгівлі, відіграє значну роль в покращенні економічного клімату певних держав й стабілізації загальносвітового господарства загалом.

Ключовими завданнями МВФ вважаються [22]:

1. сприяння еволюції міжнародної торгівлі й валютної співпраці установленням нормативів регулювання валютного курсу та контролю щодо їхнього дотримання;
2. допомога багатосторонній системі платежів та відміна валютного обмеження;
3. надання валютного кредиту країнам-членам задля вирівнювання платіжного балансу;

4. створення консультативних органів допомоги із фінансового та валютного питання.

5. реалізація системних заходів щодо регулювання валютного курсу, сприяння більшій конвертованості валют;

6. видача короткострокових кредитів державам-членам МВФ з метою покриття тимчасових дефіцитів їхнього платіжного балансу;

3. ліквідація валютного обмеження, організація консультативних допомог із фінансових й валютних питань.

Ще одною важливою міжнародною фінансовою організацією є група Світового банку (СБ)- багатосторонні спеціалізовані, неурядові кредитно-фінансові установи ООН, які координують політику економічної взаємної допомоги промислово найбільш розвинених країн та надають технічну допомогу державам, котрі розвиваються, в розробці програм їхнього економічного розвитку в перспективі.

Група Світового банку не є політичним об'єднанням. Тому статутом забороняється на час прийняття рішень брати щодо уваги політичний тип міркувань чи втручатися в політичні питання держав-членів організації.

Ключовою метою функціонування Світового банку вважаємо досягнення економічного та соціального прогресу шляхом підвищення результативності функціонування економічних систем, формування сприятливих елементів інвестиційного клімату, заохочення прямих приватних іноземних коротко- та довгострокових інвестицій й урегулювання їхніх міжнародних потоків.

Група Світового Банку як багатогранна кредитна установа формується із п'яти міцно зв'язаних поміж собою інституцій [24]:

1. Міжнародного банку реконструкції й розвитку (МБРР).
2. Міжнародної асоціації розвитку (МАР).
3. Міжнародної фінансової корпорації (МФК).
4. Багатостороннього агентства із інвестиційних гарантій (БАІГ).
5. Міжнародного центру щодо урегулюванню інвестиційних спорів

(МЦВІС).

Перші названі три структури виконують функціонал розвитку, інші дві – є призначеними для стимуляції припливу іноземних інвестицій в країни, котрі здійснюють перехід у напрямку ринкової економіки. Усі названі структури тісно зв'язані поміж собою. Вони перебувають у складі та підзвітні урядам держав-членів цих структур.

Організації, котрі поєднані в групі СБ, реалізують узгоджені цілі, котрі потрібно об'єднати в такі блоки [15]:

1. стабілізацію світових фінансів та міжнародної економіки;
2. міждержавні валютні та кредитно-фінансові урегулювання;
3. розробіток та координація стратегій та тактик міжнародної кредитної та валютно-фінансової політик.

Задля реалізації названих цілей кожна із створених фінансових організацій виконує окремі функції.

Наступною великою групою згідно кількості (хоч і за розмірами фондів вказана група є однією із найменших) – є група міжнародних регіональних банків розвитку (МРБР).

Формування групи міжнародних регіональних банків для розвитку держав Азії, Африки та Латинської Америки на початку 60-х років зумовлено низкою причин. Щодо групи внутрішніх причин, то до них належать [11]:

1. розпад колишньої колоніальної системи імперій, завоювання локальними державами політичної незалежності, нарощення ролі держав, котрі розвиваються;
2. потреба у вирішенні регіональних завдань, котрі не завжди є врахованими Міжнародним Валютним Фондом та групою Світового Банку;
3. залучення кредитного ресурсу із різноманітних, в т. ч., зовнішніх джерел задля здійснення кредитування проектів соціального та економічного розвитку держав конкретного регіону;

4. підтримання субрегіонального співробітництва та економічно-фінансової інтеграції держав, котрі розвиваються.

Характерною ознакою регіональних банків розвитку вважається участь в них не лише держав, котрі розвиваються, але й найбільш розвинутих держав; остання група держав виконує функціонал фонду.

Група Азійського Банку Розвитку (АБР - AsiaDevelopmentBank), була утворена 1965 р. зі штаб-квартирою в м. Маніла (Республіка Філіппіни). Ключовою метою функціонування Банку стала підтримка економічних та соціальних аспектів в державах, котрі розвиваються в рамках Азіатського та Тихоокеанського регіонів. В межах власних повноважень вказаний Банк здійснює надання позик щодо фінансування проектів задля економічно-соціального розвитку та технологічної допомоги, максимально сприяє надходженню прямих приватних інвестицій в наведений регіон [21].

Група Африканського Банку Розвитку (АБР - AfricaDevelopmentBank) сформовано у 1963 році. Операції проводить із 1965 р. Штаб-квартиру розміщено в м. Абіджан (Республіка Кот-д'Івуар). Ініціативу відносно формування Банку висунуто Організацією Африканської Єдності (ОАЄ). В 1990 році в межі Банку увійшло 75 держав, в тому числі й 50 незалежних держав Африканського континенту й 25 держав поза межами регіону. Зокрема - представництва Саудівської Аравії, Австрії, Бельгії, Бразилії, КНР, Данії, Фінляндії, Франції, Іспанії, Індії, Японії, Канади, Німеччини, США, Швейцарії, Швеції, Великобританії [21].

Ключовою метою Банку став економічний розвиток й соціальне розрішення низки питань в державах регіону. Вказаний Банк здійснює фінансування проектів й програм економічного розвитку, подає сталу технологічну допомогу, формує необхідні умови відносно припливу прямого іноземного капіталу в африканські держави, бере активну участь в вирішенні низки проблем внутрішньої заборгованості більшості держав континенту, підтримує сталий розвиток приватного сектора, залучається до фінансування проектів в рамках охорони та захисту навколишнього

середовища та надає кредити з метою фінансування структурологічних змін в різнорідних галузях економіки континенту.

Група Міжамериканського Банку Розвитку (МБР - Inter-American Development Bank) сформовано у 1960 р. Розпочав власну діяльність в 1962 році. Він є найдавнішим регіональним банком розвитку. Його Штаб-квартиру розмістили в м.Вашингтон. Завданням Банку є формування фінансової допомоги задля прискорення економічного й соціального розвитку в державах Латинської Америки й Карибського басейну.

Банк фінансує наступні типи проектів, котрі мають важливе значення відносно економічного розвитку регіону [30]:

1. регіональний проект для низки держав (понад 20% сумарних кредитів Банку);
2. проект щодо для 2-3 держав (понад 30 % сумарних кредитів);
3. проект, котрий реалізуються лиш в одній державі (майже 50% сумарних кредитних коштів).

В 1992 році окремими державами-членами Банку сформовано діяльність Багатостороннього інвестиційного фонду (БІФ), метою котрого є сприяння інвестиційних програм в рамках регіону шляхом надання низки позик й субсидій в незначних розмірах.

У структури Банків включено Міжамериканську інвестиційну корпорацію (МІК), котра створена з метою сприяння економічному росту регіональних держав, котрі розвиваються й формування та модернізація малих й середніх підприємницьких структур.

Група Ісламського банку розвитку (ІсБР - Islam Development Bank) сформований у 1974 році 24 державами-членами Організації Ісламської конференції (ОІСК). Перші операції датовані 1975 роком й базуються в місті Джидда (Саудівської Аравії). В власній діяльності ключову увагу Банк надає позикам задля фінансування проектів для розвитку інфраструктури, капітальних інвестицій у сільськогосподарські

підприємства, фінансування проектів, котрі мають швидкий термін віддачі (лізингу, продажу в розстрочку, фінансування імпортої діяльності й технічної допомоги державам-учасницям).

Низка кредитно-фінансових інститутів провадить операції в межах Європейського Союзу. Із 1959 р. у відповідності щодо Римської угоди провадить операції група Європейського інвестиційного банку (ЄІБ - European Investment Bank) штаб-квартира котрого в Люксембурзі. Завдання Банку є розвиток фінансування проектів із усіх економічних галузей при допомозі позик й гарантій, у тому числі - проектів, котрі стосуються низькорозвинутих регіонів, модернізації або перекваліфікації господарств, проектів, у котрих є спільна зацікавленість кількох членів Європейського Союзу та котрі через власні розміри не здатні в повному обсязі здійснювати фінансування із різних джерел певних членів Європейського Союзу.

Основну кількість кредитів досліджуваний банк надає у напрямку розвитку наступних сфер: економічна інфраструктура, промисловість, сільське господарство та сфера послуг у державах ЄС. Банк також підтримує різноманітні процеси економічної інтеграції й формування єдиного економічного простору в державах Європейського Союзу.

Основною увагою Банк наділяє фінансування інвестиційних проектів в рамках охорони навколишнього середовища й модернізації локальних господарств.

ЄІБ здійснює діяльність в рамках тісного зв'язку з низкою інститутів Європейського Союзу, зокрема - ЄвроПарламентом, Радою Європи й Європейською Комісією із прав людини.

Група Європейського Інвестиційного Фонду є дочірньою компанією у межах структури ЄІБ. Поза межами Євросоюзу ЄІБ веде власну діяльність у понад 150 державах світу.

Європейський банк із реконструкції й розвитку (ЄБРР) - банк

міжнародного спрямування, засновником котрого стали 42 держави й дві відомі міжнародні організації, такі як Комісія Європейського Союзу й Європейський інвестиційний банк.

Сформований з метою сприяння здійсненню економічних реформ в державах Східної Європи й колишнього Радянського Союзу. Завданнями досліджуваної структури є формування в колишніх постсоціалістичних державах конкурентоздатного типу промисловості, еволюція взаємовигідних типів зв'язків поміж західними європейськими й східними європейськими вгосподарськими структурами, надання кредитів на значні проекти в секторах енергетики, транспорту та зв'язку, охорони навколишнього середовища, екології й ін.

ЄБРР максимально сприяє створенню в цих державах сучасного типу ринкових структур, формуванню інституційної бази, упорядкуванню валютного урегулювання, переходу у напрямку конвертованості валюти та ін. Це також посприяє просуванню західного європейського бізнесу у напрямку Східної Європи, розвитку економічної співпраці поміж державами Заходу, Східної Європи й державами - колишніми членами СРСР. Функціонування ЄБРР також буде максимально детально проаналізованим у наступному, аналітичному, розділі дипломного дослідження.

Характерною рисою інституційної структури Європейського Союзу є формування системи структурних й інших цільових фінансових міжнародних фондів. До таких структурних фондів відносять структури: Європейського фонду орієнтації й гарантування розвитку сільських територій, Європейського фонду регіонального розвитку, Європейського соціального фонду й ін.

Структури Європейського фонду орієнтації й гарантування розвитку сільських територій, створені в 1963 році, функціонують із 1964 року. Сформовані із двох секцій: секції підтримки й гарантій; секція орієнтації агропродовольчої сфери.

Перші є покликаними провадити фінансування заходів відносно реалізації узгодженої агропродовольчої політики. Джерелами фінансування цієї політики є узгоджений бюджет Євросоюзу. Наступна має фінансувати певні заходи в агропродовольчій сфері (зокрема, для врегулювання ціни та росту рівня доходів фермерських господарств). Вказані програми повністю фінансуються шляхом асигнувань структурних фондів Європейського Союзу.

Функціонування Європейського фонду регіонального розвитку (1976 рік) посилило фінансову підтримку в рамках проведення регіональної політики задля зниження диспропорцій щодо розвитку певних неблагополучних (периферійних чи депресивних регіонів) держав Європейського Союзу. Під час розподілу ресурсів пріоритет надається спільним програмам у рамках регіональної політики сукупності держав.

Створений у 1961 році Європейський соціальний фонд здійснює фінансову підтримку процесів реалізації економіко-соціальної політики Європейського Союзу, допомагаючи окремим представникам певних сфер, галузей чи районів здійснити адаптацію до умов повної структурної перебудови галузей промисловості.

Особливу увагу приділяються фінансуванню програми відносно зниженню процесів безробіття, гармонізації професійного й сімейного життя. Ключове місце місце в процесі функціонування фонду займає фінансування професійних рівнів навчання й створення інформатизації системи, котра аналізує рівень наявності робочих вакансій.

Окрім структурних фондів Європейського Союзу, функціонують наступні цільові фонди [8]:

1. Сформований у 1994 році Європейський фонд об'єднання бере активну участь в процесі фінансування проектів у рамках охорони навколишнього середовища в межах спільної екологічної політики Європейського Союзу. На вказану мету виділяють понад 50% коштів цього фонду.

Іншим напрямом його діяльності стало спільне фінансування проектів сталого розвитку транспортної інфраструктури (транс'європейських мережі) в Республіці Греція, Ірландії, Іспанії та Португалії, котрі мають розмір Валового Внутрішнього Продукту на душу населення нижче рівня 90% від середнього по Європейському Союзу.

2. Створений Фонд сприяння рибальству здійснює фінансування заходів, що спрямовані на ріст конкурентоздатності риболовної галузі держав Європейського Союзу.

Досвід Європейського Союзу свідчить щодо важливої ролі європейських структурних й цільових фондів як фінансового інструментарію політики відносно консолідації інтересів держав-членів, подолання їхніх суперечностей й поглиблення регіональних типів економічної інтеграції.

Система Регіональних банків розвитку займає проміжне місце поміж групою Світового Банку й національними банками розвитку. Вказаний факт дозволяє найбільш розвиненим державам вести власну політику, в т.ч. - зовнішньоекономічну, відносно держав, котрі розвиваються. Разом із цим, група регіональних банків сприяють розвитку національних економік, економічної співпраці та інтеграції держав, котрі розвиваються [11].

Характеристику окремих ключових регіональних банків представлено в таблиці 1.2.:

Таблиця 1.2 - Ключові регіональні банки розвитку.

Назва банку	Рік створення	Сумарна кількість держав-членів	Кількість держав-членів регіону	Розміщення Штаб-квартири
МБР	1960	49	27	Вашингтон, США
АфБР	1965	81	56	Абіджан, Кот-д'Івуар
АБР	1966	68	49	Маніла, Філіппіни
ЄБРР	1991	62	30	Лондон, Великобританія

Значне місце поміж міжнародних валютно-фінансових та кредитних структур посідає діяльність Банку міжнародних розрахунків (БМР) - міжнародної фінансової організації, котра консультує, а також провадить фінансові операції поміж центральними банками різноманітних держав.

Досліджувана структура була створена в 1931 році на базі міжурядових Гаазьких угод шести країн: Королівства Бельгії, Великої Британії, ФРН, Італії, Республіки Франції, Японії та Конвенції названих країн із Швейцарією, на території котрої здійснює власну діяльність вказаний Банк.

Організація Банку міжнародних розрахунків провадилась згідно плану американського неономіста Овена М. Юнга. Вказаний план був сформований задля збору й розподілу ренти, котру мало бути сплачено в рамках репарацій Німеччиною після завершення Першої світової війни згідно Версальського договору. Сформований Банк мав узяти на себе низку функцій, котрі виконувало у минулому агентство відносно відшкодування збитків в Берліні. Офіційна назва банку походить від первинних його ролей. В 1931-1932 рр. до цього банку приєдналося ще майже 20 центобанків держав Європи. Питання відносно відшкодування швидко вщухли тому Банк зосередив власну діяльність співпрацею поміж центробанками й супутніми кредитними установами заради забезпечення фінансово-кредитної та грошової стабільності у межах Європейського Союзу.

Правовий статус Банку міжнародних розрахунків затверджено у відповідності із його угодами зі Швейцарською Федеральною радою ще 10 лютого 1988 року. При цьому банк не став підвладним власне швейцарському банківському законодавчому полі.

В даний час учасниками БМР є усі центробанки Європейського Союзу, й, окрім цього, більшість банків розвинених країн та таких, що розвиваються. Згідно Річного фінансового звіту 2020/20 рр., чисельність членів банку представлено понад 60 державами світу.

Банк міжнародних розрахунків провадить фінансування, спрямоване на підтримку світової валютної системи, якщо в даній діяльності виникає необхідність. Зокрема, в 1932-33 роках внаслідок перманентних фінансових криз Банк зоорганізував підтримку кредиту для Австрійських й Німецьких центральних банків. В 1968 році встановлено низку спеціальних кредитів для підтримки курсу французького франку. Тому, в контексті функціонування Міжнародного Валютного Фонду Банк міжнародних розрахунків фінансувала стабілізаційну програму для Мексики (1983 рік), Бразилії (1999 рік).

В загальних рисах, варто зауважити, що місія Банку міжнародних розрахунків полягає в наступних діях [10]:

1. сприянні розвитку ефективної співпраці поміж центральними банками держав;
2. підтримка діалогу із іншими органами, котрі відповідають за фінансово-валютну стабільність в державі;
3. проведенні низки досліджень із питань кредитно-грошової політики, котрі мають вирішуватися центробанками й наглядовими структурами; здійснення агентських послуг із приводу проходження фінансових операцій.

Банк міжнародних розрахунків реалізує наступні функції [10]:

1. надання допомоги в співробітництві між центральними банками та забезпечення сприятливих умов для проведення міжнародних фінансових операцій;
2. виконання ролі довіреної особи в здійсненні міжнародних розрахунків.
4. здійснення діяльності як банка-агента чи банка-депозитарія для реалізації операцій міжнародного кредитного типу відносно інших своїх учасників.

У відповідності до статуту, операції банків мають узгоджуватися із валютно-кредитною політикою центробанків держав-членів, проте Банку

заборонено відкривати поточний рахунок та надавати кредит уряду.

Тож, еволюція міжнародних фінансово-кредитних відносин призвела до ситуації, що із плином часу Банк міжнародних розрахунків перетворився з рамок західноєвропейської валютно-кредитної структури в міжнародну, зокрема - як згідно складу учасників, так й згідно характеру функціонування.

Отже варто зробити висновки, що у загальному, до міжнародних фінансових організацій варто відносити досить велику група різнорідних структур. Поперед усіх них переважно виділяють структури: Міжнародного Валютного Фонду (МВФ), Світового Банку (до складу котрого включають діяльність Міжнародного банку реконструкції та розвитку МБРР, міжнародної асоціації розвитку МАР, Міжнародної фінансової корпорації МФК, Багатостороннього агенства із інвестиційних гарантій БАГІ, Міжнародного центру щодо врегулювання інвестиційних суперечок), різноманітні регіональні банки із реконструкції та розвитку, у тому числі діяльність Європейського, Азійського, Банку міжнародних розрахунків й інші міжнародні фінансові організації.

1.3. Механізми функціонування міжнародних фінансових організацій.

Міжнародні фінансові організації формуються завдяки об'єднанню фінансових ресурсів країн-учасниць задля вирішення окремих задач в сфері розвитку міжнародної економіки. Цими завданнями можуть бути наступні [10]:

1. проведення низки операцій в рамках міжнародного валютного й фондового ринку з метою забезпечення процесів стабілізації й урегулювання міжнародної економіки, підтримка й стимуляція міжнародної торгівлі товарами та послугами;

2. міжнародні позики - позики щодо реалізації державних проектів й сталого фінансування дефіциту державних бюджетів;

3. різнорідна інвестиційна діяльність відносно надання кредитів в рамках міжнародних проектів (тобто проектів, котрі зачіпають інтереси низки держав, котрі приймають участь в реалізації проекту як напряму, так й залучивши організації-резиденти комерційного типу;

4. інвестиційні форми діяльності відносно надання кредитів в рамках «внутрішніх проектів» (тобто проекту, котрий безпосередньо зачіпає інтереси певної держави чт комерційної структури-резидента), реалізація котрих здатна здійснити значний вплив відносно міжнародного бізнесу;

5. добродійний вид діяльності (фінансування програми міжнародної допомоги) й фінансування певних наукових досліджень фундаментального типу.

Кожна із МФО використовує свої форми й механізми взаємодій, котрі варто класифікувати згідно груп у залежності від низки певних ознак. Зокрема, є такий тип організаційно - економічних форм співпраці, через котрі проходить кожна країна, котра вступає у міжнародну фінансову організацію й котрі віддзеркалюють процедуру відносин держави із міжнародними фінансовими організаціями й класифікуються залежно від етапу взаємодії:

1. консультація на рівні експертів із обох сторін, у час, коли проводять переговори із конкретних питань;

2. обговорення питання стосунків при залученні зацікавлених структур;

3. фінансова участь країни в акціонерному капіталі міжнародної фінансової організації;

4. участь представника держави в усіх періодичних зборах клубу акціонерів міжнародної фінансової організації, на котрих приймаю ключові рішення відносно стратегічних завдань й політики, котру провадить певна організація;

5. участь країни в оперативному керуванні міжнародною фінансовою організацією при допомозі постійних представників у ній;

6. участь в процесах розробки й реалізації проектів й програм організації;

7. підписання різнорідних угод, меморандумів поміж урядом країни та міжнародною фінансовою організацією;

8. подання звітних звітів та даних й іншої інформації в рамках виконання проектів й за підготовки до них та ін.;

9. консультативний супровід проектів зі сторони МФО;

10. вдення грантового фінансування в рамках програм технічної підтримки навчання різноманітних фахівців;

11. проведення макроекономічних й галузевих досліджень;

12. розробка комплексу рекомендацій МФО задля нарощення рівня результативності макро- та мікроекономічних й внутрігалузевих трансформаційних процесів в країні-реципієнті;

13. формування спеціалізованих центрів та ін.

Форми співпраці варто умовно розподілити на: фінансового й нефінансового типу.

У низці випадків різноманітні міжнародні фінансові організації активно співпрацюють в рамках проведення реалізації узгоджених інвестиційних програм й проектів в країнах-реципієнтах.

Ключові форми взаємодії країн та міжнародної фінансової організації представлено в таблиці 1.3.

Кожна із організацій використовує власні механізми функціонування, проте, переважним видом ведення діяльності названих організацій вважаєьбся кредитування. Подані механізми варто розглянути, використовуючи на приклад кредитування Міжнародного Валютного Фонду.

Операції Міжнародного Валютного Фонду розподіляють на два підвиди [15]:

1. угоди (transacction) - надання певної суми валютних засобів державам із ресурсів Фонду;

2. операції (operattion) – надання низки посередницьких послуг фінансового та технічного типу за рахунок коштів, що запозичено ззовні.

Фінансові операції Міжнародного Валютного Фонду проводяться виключно із офіційними органами країн-учасниць, серед них - казначейства, центральні банки, валютні стабілізаційні фонди та низка інших.

Таблиця 1.3 - Форми співпраці держав та міжнародних фінансових організацій.

Фінансова підтримка	Технічна підтримка
<p>1. Спільне фінансування є механізмом, відповідно до котрого затрати згідно попередньої домовленості розподіляють поміж партнерами в рамках певних пропорцій;</p> <p>2. Паралельні фінансування певних проектів, згідно із яким міжнародні фінансові організації разом із партнерами самостійно проводять фінансування різнорідних, попередньо погоджених компонентів проекту, а типи кредитів партнерів набувають пов'язаного характеру й спрямовуються задля закупівлі певних товарів чи послуг;</p> <p>3. Залучення фінансових структур щодо кредитування на базі підготовленої МФО документації.</p>	<p>1. Надання майнової допомоги, потрібної для забезпечення здійснення завдань планованих проектів;</p> <p>2. Надання сучасних технологій;</p> <p>3. Надання необхідних робіт та послуг;</p> <p>4. Надання дозволів щодо прав інтелектуальної власності;</p> <p>5. Надання фінансово-кредитних ресурсів як у національній так й у іноземній валюті;</p> <p>6. Забезпечення додатковим кваліфікованим персоналом;</p> <p>7. Проведення низки навчальних курсів й тренінгів;</p> <p>8. Надання іменних стипендій щодо навчання за межами держави.</p>

Відповідно від власне цільового спрямування й загальних умов кредитування, Міжнародний Валютний Фонд використовує різнорідні кредитні механізми. В рамках кожного із них застосовують низку лімітів, котрі обмежують загальну суму виданих кредитів щодо розміру квоти держави в Міжнародному Валютному Фонді. Допуск країн до фінансових ресурсів в межах відповідних лімітів визначають в кожному особливому випадку у залежності від конкретних обставин та рамок.

Кредитний механізм поділяють на такі типи: звичайний; спеціальний

компенсаційний; надзвичайна допомога; механізм відносно допомоги державам із низьким рівнем доходу.

Звичайний механізм включає: механізми резервних часток; механізми кредитних часток; кредитні механізми; механізми розширеного фінансування; механізми додаткового фінансування проектів.

Механізми резервних часток передбачають автоматичний тип отримання (при першій вимозі) державою коштів в Міжнародному Валютному Фонді в рамках її резервних позицій, котрі складаються із резервних часток та кредитних позицій.

Задля закупівлі цих коштів не є необхідною попередня згода Валютного Фонду. Використання резервних позицій розглядають не у якості кредитної операції, а у якості вилучення державою іноземної валюти, котра внесена нею у межі Фонду в якості підписки. Від держави не вимагають сплату комісійних й відсоткових платежів чи повернення одержаних валютних ресурсів.

Наведений механізм кредитних часток є ключовим каналом застосування загальних коштів Міжнародного Валютного Фонду. Фінансовий тип ресурсів в міжнародно конвертованих валютах валюті, котрі формують 100 % значення квоти, котрі держави-учасниці мають право придбати понад значення резервної частки, поділяють на чотири рівні кредитні частки, котрі називаються траншами.

Держава, котра витрачає власні кредитні частки в Міжнародному Валютному Фонді, має право при цьому застосувати повністю чи частково й резервні частки або зберегти їх. Максимальна величина іноземних валют, котрі держава здатна придбати в Міжнародному Валютному Фонді в результаті максимального використання резервних та кредитних часток, не може перевищувати 125% обсягу її квоти. Відповідний тип угод практикують із 1952 р.

Угоди щодо резервних кредитів чи угоди типу «стенд-бай», та тип угод щодо про розширених кредитів передбачають одержання країною

гарантій того, що вона здатна автоматично отримувати іноземні валютні ресурси від Міжнародному Валютному Фонд в обмін на локальну валюту визначеного розміру в певний час впродовж функціонування угоди при умові дотримання державою вимог, котрі передбачені даною угодою [15].

Вказані практика надання кредитів є ідентичними відкриттю кредитних ліній. В наявних умовах ключовим призначенням кредитів типу “стенд-бай” стало кредитування макроекономічних стабілізаційних програм, котрі проводяться країнами-учасницями. Згідно цих угод кредити, переважно, надаються терміном від 1 до 2 років. Загалом, варто зазначити, що частка резервних позик перевищує близько половини усіх здійснених кредитних операцій Міжнародного Валютного Фонду.

Механізм щодо розширеного фінансування загалом доповнює назвині в дипломній роботі механізми резервної та кредитної часток й передбачає видачу кредитів на базі середньотермінових програм розширеного типу фінансування терміном не більше трьох років із метою зниження дефіциту платіжного балансу, котрі зумовлені макроекономічними проблемами в виробничій сфері, торгівлі та ціноутворенні, котрі перешкоджають реалізації фінансової політики. Компенсація використаних фінансових ресурсів має здійснюватися дванадцятьма рівномірними внесками протягом терміну від 3 й до 10 р. із дня кожної закупівлі валюти.

Механізми додаткового фінансування є запровадженими із 1978 р., передбачаючи застосування Міжнародним Валютним Фондом позикових ресурсів задля додаткового фінансування державних бюджетів. Додаткове фінансування надається державам із сталим дефіцитом платіжного балансу й вичерпаним лімітом отримання базових кредитів шляхом звичайних позичкових ресурсів. Країни-учасниці можуть використовувати додаткові типи фінансування тільки в вигляді резервної позики, котра передбачає використання верхньої кредитної частки, чи розширених кредиту. Вказані позики видаються на засадах, близьких до ринкових; їхня тривалість

перевищує 12 місяців, а деколи досягає трьох років та вище.

Спеціальний компенсаційний механізм включає наступні види фінансування [15]:

1. Механізми компенсаційного типу фінансування й фінансування в випадках непередбачених обставин використовуються з метою компенсації втрат від падіння експортної виручки, задля покриття затрат на послуги; з метою відшкодування збитків, зв'язаних із ростом ціни на імпортоване зерно, у випадку якщо збитки містять тимчасовий характер, зумовлені зовнішніми обставинами, котрі не залежать від країн-членів. До повного переліку послуг, котрі підлягають компенсаційному типу фінансуванню, відносяться: доходи від експлуатації нафтопроводів; оплата за транзит судна через канал; дохід від судоплавства; транспортних перевезень; будівництво та страхування.

2. Здійснення фінансування системних реформувань, котрі провадяться із Фонду системної трансформації, починаючи із 1993 року у якості тимчасового механізму із метою надання державам-учасникам кредитно-фінансової допомоги задля урегулювання проблематики платіжного балансу, зумовленої переходом від етапу торгівлі, основаної на командно-адміністративних засадах, до мультисторонньої торгівлі на ринкових основах. Наша держава власні перші два кредити (в 1994 й 1995 рр.) одержала саме згідно цього механізму, наступні чотири - згідно механізму "стен-бай". Зокрема, починаючи із жовтня 1999 року Міжнародний Валютний Фонд розпочав надавати позики згідно механізму розширеного фінансування.

3. Програми фінансування буферних запасів, що проводяться із так званого Фонду буферних запасів. Проводиться із з 1970 р. з метою надання посиленої допомоги країнам-учасникам в рамках фінансування ними власної участі в формуванні міжнародного буферного запасу сировинних товарів у відповідності до товарних угод в характерних випадках, коли країна зазнає значних труднощів із платіжним балансом через вкрай

несприятливу кон'юнктуру на міжнародному товарному ринку. Позики, переважно, надаються на термін в рамках 3-5 років в межах еквіваленту 45% загального обсягу квоти. Такі ж позики протягом усього часу надавались для формування буферного запасу олова, какао, каучуку та цукру.

4. В окремих випадках надзвичайна допомога може надаватись в формі закупівлі товарів із метою формування допомоги країнам-учасникам для вирішення проблеми платіжного балансу внаслідок непередбачених стихійних лих та бід.

Узгоджений механізм допомоги країнам із низьким рівнем доходів згідно процедури передбачає надання фінансово-кредитних ресурсів із фондів структурних перебудов та із розширених фондів структурних перебудов.

Названі фінансові ресурси є призначеними задля надання кредитів, та допомоги найбільш бідним країнам із постійним дефіцитом платіжного балансу в рамках проведення ними довгострокових програм макро- та мікроекономічної й структурної перебудов. Названі фонди відрізняються згідно рівня доступу країн-членів до фінансово-кредитних засобів, згідно масштабів й темпів реалізації структурних перебудов в державах-позичальницях; згідно процедурам моніторингу й джерел поточного фінансування.

Кредитування Міжнародного Валютного Фонду надається виключно із дотриманням основних економічних й політичних вимог в рамках програми щодо стабілізації економіки. Країни-члени зобов'язані надати Міжнародному Валютному Фонду дані щодо офіційних запасів золота й валютних резервів, стану економіки, платіжного балансу, іноземних інвестицій та грошового обігу та ін.

Міжнародний банк реконструкції та розвитку як спеціалізована інституція ООН виконує наступні функції [5]:

1. здійснення фінансової допомога країнам, котрі розвиваються;

2. Виконання ролі консультантів в процесі розробки програм соціального та економічного розвитку країн, котрі розвиваються;

3. Здійснює координацію дій промислово розвинених країн й міжнародних організацій щодо надання технічної допомоги країнам, котрі розвиваються.

Тож, варто зробити висновки, про те, що в процесі власної діяльності міжнародні фінансові організації використовують надзвичайно різноманітні механізми. Усіх їх варто поділити на фінансового та нефінансового типу. До перших, зокрема, відносять кредитування, а, відносно, до других - консультативну або технічну допомогу. Типи механізмів залежать у основному від конкретної Міжнародної Фінансової Організації.

1. Міжнародна валютно-фінансова організація є різноманітним об'єднанням країн або установ, котрі виконують функціонал щодо урегулювання світових валютних, фінансових й кредитних відносин, ведуть дослідження із проблематики валютно-кредитної й фінансової сфер міжнародного господарства, виробляючи рекомендації й пропозиції. Виникнення таких організацій датується ХХ століттям.

На даний час чисельність вказаних організацій перевищила позначку у декілька сотень. Ключовими цілями Міжнародних Фінансових Організацій варто вважати комплексне сприяння сталому розвитку міжнародної економіки, стрімке прискорення світових фінансово-економічних інтеграційних процесів, стабілізацію міжнародних валютно-кредитних відносин, надання мультиекономічної допомоги різноманітним державам.

2. До Міжнародних Фінансових Організацій переважно відносять відносно велику групу різнорідних організацій та структур. Серед усіх них у основному виділяють структури Міжнародного Валютного Фонду (МВФ), Світового Банку (до складу котрого входить група Міжнародного банку реконструкції й розвитку МБРР, міжнародної асоціації розвитку

МАР, Міжнародної фінансова корпорації МФК, Багатостороннього агентства із інвестиційних гарантій БАГІ, Міжнародного центру щодо врегулювання інвестиційних суперечок), різноманітні локальні регіональні банки реконструкції й розвитку, у тому числі виділяються, зокрема - Європейський, Азійський, Латинської Америка й інші, Банк міжнародних розрахунків та низка схожих за сферою діяльності міжнародних фінансових організацій.

3. В ході власної діяльності вказані міжнародні фінансові організації використовують надзвичайно різноманітні механізми. Усі їхні типи можна поділити на фінансового та нефінансового походження. До групи перших, зокрема, відносяться методи кредитування, а до групи других – консультативні чи технічні допоміжні заходи. Типи механізмів залежать у основному від конкретної міжнародної фінансової організації.

Розділ 2. АНАЛІЗ ВПЛИВУ МІЖНАРОДНИХ КРЕДИТНО-ФІНАНСОВИХ СТРУКТУР НА ФУНКЦІОНУВАННЯ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА.

2.1. Ключові напрями діяльності Міжнародного Валютного Фонду.

Однією з базових міжнародних фінансових організацій вважається Міжнародний Валютний Фонд, котрий є спеціалізованою структурою Організації Об'єднаних Націй, ключовою організацією із питань міжнародної співпраці в сфері валютних відносин. В межах МВФ наразі перебуває 189 держави світу.

Кожна держава при вступі здійснює власний внесок, котрий називається квотою.

Квоти розраховуються економічним станом держави, обсягом її резервів й фінансово-економічною стабільністю й вираховується в особливих розрахункових одиницях - SDR (Special Drawing Rights іншими словами - спеціальних прав запозичення) на основі корзини із чотирьох ключових валют світу - євро, японської ієни, фунту стерлінгів й долару США.

Внески держав-членів формують основу ресурсної бази Міжнародного Валютного Фонду, розмір котрої перевищує \$369 млрд. (тобто - 239 млрд. SDR). Окрім цього, Міжнародний Валютний Фонд може нарощувати власний фонд шляхом тимчасових запозичень задля доповнення власних квотних ресурсів тощо.

Алгоритм розширених нових угод щодо запозичень (НУЗ) формують для МВФ надходження додаткового ресурсу в обсязі понад 370 млрд. SDR (майже 572 млрд. доларів США).

Варто зазначити, що в липні 2020 року держави-члени прийняли зобов'язання наростити ресурси фонду на 471 млрд. доларів США при допомозі двосторонніх угод по запозиченнях.

Для усіх держав-членів МВФ встановлено квоту, котра заснована на

їхньому положенні в міжнародній економіці. Сума квот перевищує показник 478 мільярдів СПЗ (понад 686 мільярдів доларів США).

Сформовані умови щодо реалізації процесу підвищення квот, котрі були погодженими в межах Чотирнадцятого пленарного перегляду квот, було виконано 27 січня 2018 року.

Ключовою метою діяльності Міжнародного валютного фонду є формування необхідних умов щодо фінансової й економічної стабілізації в державах-учасниках МВФ, забезпечення стабільності їхньої валюти, вдосконалення обміну групами товарів, послуг й капіталом поміж державами-членами, а також їхнього економічного росту.

Задля досягнення визначеної мети держави співпрацюють як із МВФ, так й поміж собою. У першу чергу, країни-члени Міжнародного валютного фонду зобов'язані [3]:

1. спрямовувати власну економічну й фінансову політичну діяльність на сталий економічний ріст;
2. підтримувати процеси економічної стабілізації при допомозі упорядкованих економічних й фінансових законів;
3. максимально уникати маніпулювання валютним курсом або використовувати міжнародні валютні системи задля необумовленої користі чи вигоди в рамках конкуренції із іншими державами-членами Міжнародного валютного фонду;
4. провадити політику валютних курсів у відповідності до умов, поданих статутом МВФ.

Ключовими функціями МВФ вважаються [13]:

1. розробка базових напрямків реформування світової валютної системи;
2. здійснення функцій інформаційного й консультативного характеру;
3. контроль та урегулювання платіжних балансів держав-членів.

У рамках механізмів МВФ ключовим засобом вважають кредитну

діяльність (табл. 2.1.).

Таблиця 2.1 – Механізми діяльності МВФ.

Механізм	Характеристика
Кредит й кредитна лінія	МВФ видає грошові ресурси рівними кредитними частками. В рамках програми розширеного фінансування учасникам МВФ надаються середньострокові кредити (переважно на 3 роки) задля подолання внутрішнього та зовнішнього економічного перекосу
Фонд системних трансформацій (Systemic Transformation Facility)	Видає фінансову допомогу державам, котрі зазнають труднощів щодо торговельної та платіжної систем через з перехід до ринкових засад економіки
Фонд компенсаційного фінансування й фінансування на випадок непередбачуваних обставин (Compensatory and Contingency Financing Facility)	Видає допомогу країнам-членам в випадку одержання збитку (падіння експорту, значний ріст ціни на імпортовані зернові), якщо вказані факти мають тимчасовий характер й є обумовленими причинами зовнішнього характеру, а також на випадок необхідності підтримки темпу реформи, яка проводиться у відповідності до політики й угод Міжнародного валютного фонду
Система здійснення фінансування буферних запасів (Buffer Stock Financing Facility)	МВФ може надати фінансову допомогу задля відновлення сировинних запасів
Терміновий тип допомоги (Emergency Assistance)	Надається методом закупівлі товарів держав, платіжний баланс котрих має значне відємне сальдо унаслідок стихійних лих
Фонд структурних адаптацій (Structural Adjustment Facility) й Розширений фонд структурних адаптацій (Enhanced Structural Adjustment Facility)	Надає підтримку в проведенні ґрунтовних структурних реформ в державах, котрі розвиваються, та задля реалізації макроекономічних програм середньострокового типу
Інституція МВФ, створена в 1965 році (Вашингтон, США)	Формує курси й семінари із росту кваліфікації держслужбовців з держав-членів МВФ

Міжнародний валютний фонд виконує наступні групи функцій [7]:

1. контроль за валютно-фінансовою політикою держав-учасників;
2. кредитно-фінансову діяльність, технічну допомогу;
3. емісію СПЗ.

Нагляд прдствляє собою спостереження щодо політики держав-членів в сфері встановлення валютного курсу. Кожна держава зобов'язана надати МВФ згідно його запиту інформацію, котра є необхідною задля ведення нагляду.

Серед її елементів є дані відносно інформації щодо реального грошового, бюджетного та зовнішнього сектору економіки, й структурної політики уряду (приватизації, ринку праці, навколишнього середовища). В ході нагляду може виявитись потенційний дисбаланс, котрий може дестабілізувати валютних курс. Згідно підсумків нагляду МВФ видає урядам необхідні рекомендації.

Нагляд провадиться в трьох базових формах: консультація, багатосторонній та поглиблений нагляд.

Кредитно-фінансову діяльність вважають однією із найважливіших сфер діяльності МВФ. Вона полягає в застосуванні фінансового ресурсу МВФ державами-членами й кредитування при допомозі залученого ресурсу.

Структура ресурсного потенціалу МВФ складається із двох типових блоків [15]:

1. внесок кожної держави в установний капітал МВФ у відповідності із її квотами;
2. запозичений фінансовий ресурс: кредитна лінія від урядів держав та їх центробанків.

Внесок кожної держави в капітал фонду здійснюється у відношенні 25% - іноземна тверда валюта (до ХХ століття - золотом), 75% - в національній валюті держави. Обсяги квот установлюються на базі питомої ваги держави в міжнародній економіці.

Фонд часто використовує й запозичені кошти. Згідно узгодження із G-10, МВФ використовує кредит держав «Десятки» в рамках лімітів до 18 млрд. СПЗ. Окрім цього, Фонд отримує позики в центробанків й казначейств Королівства Саудівська Аравія й деяких інших країн. Сумарний обсяг запозичених ресурсів не повинен перевищувати 60% від сумарного обсягу квоти.

Кредитно-фінансову діяльність МВФ здійснюють в двох основних модифікаціях [3]:

1. у вигляді угоди чи трансакції, котра полягає в наданні державам коштів із власного ресурсу МВФ;
2. у вигляді операцій, котрі полягають в наданні посередницької фінансової та технічної послуги шляхом запозичення коштів.

Фінансовий ресурс фонду надається в рамках трьох модифікацій, котрі іменуються «фінансовими можливостями»: регулярні, концесійні й спеціальні [17].

1. Регулярний тип фінансування, в власну чергу, поділяють на короткостроковий та подовжений.

Короткостроковий тип фінансування «стенд-бай» здійснюють в рамках резервної угоди терміном до півтора року. Вказане фінансування задля виправлення короткотермінових макроекономічних дисбалансів. Переважно надають траншами в рамках 25% від квоти.

Закупівлю валюти здійснюють на умовах від 2 до 7% річних. Крім цього, здійснюючи кредитування, МВФ провадить стягнення одноразового комісійного збору в межах 0,5% від суми угод із ним. Викуп валюти відбувається через 4-5 років. Подовжений тип угод укладаються терміном на два-три роки. Вони є спрямованими на підтримку процесів економічних реформ в державах-членах. Викуп валюти відбувається не пізніше, ніж через десять років.

2. Концесійні фінансування призначені для найбільш бідніших держав, чий дохід на душу населення є нижчим ніж 825 доларів. Вказаний вид

фінансування надають на певних пільгових умовах під ставку 0,5% річних зі виплатою боргу через десять років.

3. Спеціальні фінансування надаються у випадку надзвичайних обставин. До них відносять стихійні лиха, соціальне заворушення, різкі падіння цін відносно експортних товарів чи збільшення відносно - імпорتنих.

Спеціальні фінансування ведуться також із врахуванням важкості перехідного періоду, котрий відноситься, зокрема, щодо держав Центральної й Східної Європи.

Для вказаного виду фінансування сформовано наступні фонди [15]:

1. Фонди компенсаційного й непередбаченого фінансування, котрий надає можливість формувати допомогу країнам-членам в випадку збитків від стихійних лих й інших зовнішніх факторів;

2. Фонди фінансування буферних запасів, що призначні задля відновлення сировинних запасів чи накопичення їхніх резервів;

3. Фонди системної трансформації, котрі надають фінансову допомогу державам, котрі відчують труднощі в торговельних та платіжних системах через перехід до ринкового типу економіки;

4. Фонди структурної адаптації, що призначені для надання підтримки в проведенні структурних інституційно-економічних реформ в державах, котрі розвиваються й мають низький рівень доходу, та задля реалізації середньотермінових макроекономічних програм. Вказаний фонд обслуговує також держави із перехідним типом економіки.

Кредити Міжнародного валютного фонду, крім прямого призначення, визначають роль гаранта задля одержання державою фінансових ресурсів від решти кредиторів.

Ситуація надання МВФ кредиту є певним вираженням довіри до держави щодо її платоспроможності.

Варто зазначити, що загалом обсяг виданих кредитів МВФ починаючи із 1985 року зростає, про що свідчать матеріали рисунку 2.1.:

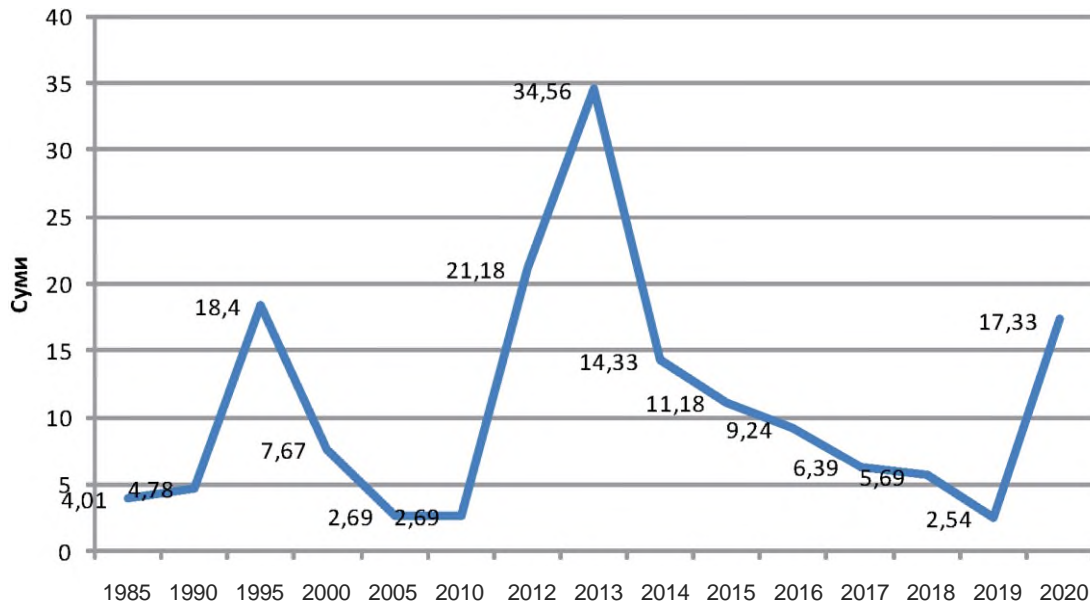

Рис. 2.1. Динаміка зміни обсягу кредитування МВФ, в 1985-2021 роках (млрд.СПЗ)

Зокрема, станом початок 2021 року державами, котрі найбільше отримали кредитів від фонду, стали: Республіка Греція – понад 9,5 млрд. СПЗ (22% відносно суми виданих кредитів), Україна – майже 8,4 млрд. СПЗ (20%), Португалія – понад 4,5 мільярдів СПЗ (11%) (рис. 2.2.):

Рис. 2.2. Розподіл кредитів МВФ, в розрізі держав (станом на 01.01.2021 р.)

На початку 2021 року Виконавчою радою Міжнародного Валютного Фонду затверджено 15 домовленостей в межах механізмів непільгових фінансувань МВФ загальною сумою понад 98,3 млрд. СПЗ (тобто - 135,7 млрд. доларів США згідно обмінного курсу станом 28 квітня 2021 року 0,729381 СПЗ відносно 1 долара).

Зокрема - на превентивну домовленість в межах гнучкої кредитної лінії із трьома країнами-членами МВФ – Мексикнською Республікою (62,5 млрд. СПЗ), Республікою Колумбією (8,3 млрд. СПЗ) й Польщею (6,4 млрд. СПЗ) – сумарно припало понад 79% цих зобов'язань. Всі три домовленості в межах гнучких кредитних ліній замінили собою попередньо реалізовані домовленості, котрі минули чи їх було скасовано. Частина фінансових ресурсів, котра залишилася, було спрямовано на домовленості в межах Механізму розширеного кредитування із Єгиптом (9,7 мільярдів СПЗ), Тунісом (2,6 мільярдів. СПЗ), Шрі-Ланкою (1,2 мільярдів СПЗ) й ін., а також на виконання домовленостей щодо кредиту «стенд-бай» - із Іраком (4,8 мільярдів СПЗ), Ямайкою (2,2 мільярди СПЗ) й Суринамом (0,3 мільярди СПЗ). Відносно наступної домовленості щодо Лінії превентивної підтримки й ліквідності із Марокко на суму понад 2,5 мільярдів СПЗ припали залишки у обсязі 3% від загальної суми кредитування [3].

Технічна допомога Міжнародного валютного фонду полягає в сприянні державам-членам в рамках здійснення ними функцій, серед яких: грошова, валютна політика, банківський нагляд, бюджетна та податкова політика, упорядкування статистики, розробка фінансового й економічного законодавства. Технологічна допомога ведеться шляхом направлення місії МВФ в центобанки й міністерства фінансів держави. Вказана допомога надається згідно проханням держави. Експерти місії працюють в державі переважно 2-3 роки.

За послуги із зберігання СПЗ, котрі перевищують розподілені ліміти МВФ оплачує їхнім власникам відсоткові ставки, котрі коливалися в

рамках від 1-14%. Частка СПЗ в межах світових валютних резервів перевищує 2% . В табл. 2.2 наведено дані відносно діючих станом на 2021-й р. угод МВФ із окремими державами.

Таблиця 2.2 - Домовленості, затверджені в межах Рахунку загальних ресурсів в 2020-2021 фінансових роках (у млн. СПЗ)

Країна-член	Тип домовленості	Дата імплементації	Затверджені суми
НОВІ ДОМОВЛЕНОСТІ			
Республіка Колумбія	Гнучкі кредитні умови на 2 роки	26 липня 2020 р.	7818,0
Республіка Аргентина	Домовленість в рамках “стенд-бай” на 3 роки	21 серпня 2020 р.	35329,0
Барбадос	Розширені домовленості на 4 роки	2 вересня 2020 р.	203,0
Ангола	Розширені домовленості на 3 роки	3 жовтня 2020 р.	2675,0
Королівство Марокко	Лінія превентивної підтримки й ліквідності на 2 роки	14 січня 2020 р.	2159,8
Україна	Домовленість в рамках “стенд-бай” терміном на 14 місяців	15 травня 2020 р.	2801,0
Республіка Еквадор	Розширені домовленості терміном на 3 роки	13 лютого 2021 р.	3032,0
Всього			54095,8
РОЗШИРЕННЯ/ЗНИЖЕННЯ ДОСТУПУ В МЕЖАХ ПОТОЧНИХ ДОМОВЛЕНОСТЕЙ			
Республіка Аргентина	Збільшення доступу в межах Домовленості відносно кредиту “стенд-бай” на 3 роки	27 січня 2020 р.	5336,0
Республіка Мексика	Скорочення доступу в межах Гнучкої кредитної лінії на 2 роки	27 лютого 2020 р.	8916,7
Всього			3573,7
Разом			50513,1

Задля підготовки кадрів в межах технічної допомоги в м. Вашингтоні сформовано інститут МВФ. Він організовує курси й семінари щодо підвищення кваліфікації держслужбовців із держав-членів фонду.

Випуск СПЗ вважається однією із специфічних функцій МВФ задля поповнення світових валютних резервів. СПЗ, тобто - спеціальні права запозичення є міжнародним валютним активом.

Вони призначені задля поповнення офіційного валютного резерву, погашення дефіциту платіжних балансів держав й їхнього розрахунку із Міжнародним валютним фондом. СПЗ розподіляються поміж державами-членами пропорційно їхнім квотам. Держави, котрі мають власний рахунок в СПЗ, мають можливість придбати в інших держав-членів їхню валюту на цю ж суму.

Таким чином, фонд виконує широкий діапазом різнорідних функцій. На нашу думку, найголовнішою із них є функція кредитування держав-членів. Також на МВФ покладено функцію нагляду відносно валютної діяльності держав-членів, та надання різноманітних видів технічної допомоги й випуск СПЗ.

Загалом, варто відзначити, що виконання вказаних функцій є відносно успішним, про що свідчить показник динаміки кредитування й інших видів фінансової допомоги від фонду.

Тож варто зробити висновки, що фактично основною міжнародною фінансовою організацією в наявних умовах варто вважати структуру Міжнародного Валютного Фонду - МВФ. Його членами на даний час є понад 190 держав, кожна із котрих має власну певну квоту голосів, котра залежить від рівня розвитку країни.

МВФ провадить діаметрально різні типи допомоги державам-членам. Переважно, вказана допомога має суто фінансовий характер та здійснюється в рамках різноманітних типів кредитування. Також Міжнародний валютний фонд надає країнам певну технологічну допомогу. Окрім того, в процесі власної діяльності МВФ здійснює сталий нагляд

відносно діяльності держав-членів з метою визначення відповідності дій держав рекомендаціям, виданим фондом.

2.2. Особливості функціонування Світового банку

Група установ, котра формує Світовий Банк включає в себе низку структур, таких як Міжнародний банк реконструкція та розвитку, Міжнародна асоціація розвитку, Міжнародна фінансова корпорація та ін. Сумарні показники функціонування Світового банку зведено й представлено в таблиці 2.3.:

Таблиця 2.3 - Показники функціонування Світового Банку (млн. дол. США).

Група показників	Рік				
	2016	2017	2018	2019	2020
СВІТОВИЙ БАНК					
Вартість зарезервованих коштів	59746	64385	61383	66848	62343
Вартість наданих коштів	44532	49239	43453	45754	49394
Міжнародний банк реконструкція та розвитку					
Вартість зарезервованих коштів	23518	29329	22511	23062	23195
Вартість наданих коштів	19062	22632	17961	17349	20193
Міжнародна асоціація розвитку					
Вартість зарезервованих коштів	18956	16771	19313	24011	21934
Вартість наданих коштів	12935	13891	12218	14382	17545
Міжнародна фінансова корпорація					
Вартість зарезервованих коштів	10589	11717	11254	11625	8926
Вартість наданих коштів	9284	9963	10755	11146	9075
Багатостороння агенція з гарантування інвестицій					
Сумарний обсяг страхових покриттів	2888	4248	4882	5257	5542
ТРАСТ-ФОНДИ					
Вартість зарезервованих коштів	3954	2930	2972	2974	2743
Вартість наданих коштів	3421	3353	2989	2802	2594

До ключових цілей Міжнародного банку реконструкція та розвитку варто віднести [15]:

1. сприяння процесам реконструкції й розвитку держав-членів завдяки заохочення капіталовкладення задля виробничих цілей;
2. максимальне заохочення прямих приватних закордонних інвестицій, надання позик задля розширення виробництва продукції;
3. сприяння довготривалому збалансованому росту міжнародної торгівлі й підтримка сумарної рівноваги платіжних балансів через заохочення закордонних капіталовкладень з метою розвитку виробничих потужностей країн-членів Банку.

До ключових напрямів діяльності банку належить [15]:

1. Надання довготривалих позик державам, котрі розвиваються, й не здатні виплачувати відсоткові ставки, близькі до ринкових, із метою:
 - А. повноцінної реалізації конкретних проектів в рамках аграрної сфери, енергетики, інфраструктури й освіти, а також охорони здоров'я;
 - Б. повного гарантування погашення заборгованостей відповідним державам.
2. Надання довготривалих позик державам - членам МБРР, зокрема - приватним компаніям під гарантування урядів; при цьому установа має впевнитися, що ці кошти складно отримати із інших джерел на прийнятних засадах.
3. Надання державам, котрі розвиваються, у тому числі й державам, котрі перебувають поза межею бідності, технологічної допомоги, котра буває трьох підвидів:
 - А. технологічна допомога, котра фінансується у якості складової позики й кредиту, безстрокових позик та кредитів на технологічну допомогу, котра фінансується завдяки Фонду підготовки проектів;
 - Б. Технологіч допомога, котра надається, проте не фінансується МБРР, котрий в цьому випадку виступає у ролі адміністративного органу;
 - В. технологічна допомога, котра надається шляхом виплат із

державного бюджету.

4. Підготовка й реалізація різнорідних проектів, котрі фінансує МБРР.

5. Проведення наукових досліджень із економічних й науково-технічних проблем, із питань розробки й ведення конкретних програм, із питань політики кредитування й інвестування;

6. Налагодження політичного діалогу поміж Банком й бідними державами-членами через фінансування планів розвитку галузевого й загальноекономічного типу на ексклюзивних умовах.

7. Функціонування як учасника консультативного органу, сформованого урядами Канади, Франції, Нідерландів та Сполучених Штатів Америки задля координації діяльності держав-кредиторів, котрі ведуть систематичне фінансування програм в державах, котрі розвиваються.

8. Подання інформації відносно проектів в державах-членах.

Тож, Міжнародний банк реконструкції та розвитку перш за все має на меті фінансування «проектів» розвитку. Лише за «виключних обставин» передбачається надання коштів на політичні цілі, котрі є не пов'язаними із проектом.

Сумарний обсяг кредитування, котрий було надано МБРР із часу його формування, перевищує 524,6 мільярди доларів США.

Згідно класифікації МБРР, всі пропоновані банком кредити розділяються на дві основні групи - інвестиційного та системного типу. До інвестиційних кредитів відносять [15]:

1. спеціальні інвестиційні кредити;
2. кредити розвитку галузі (сектору);
3. кредити фінансовим посередникам;
4. надзвичайні постконфліктні кредити;
5. кредити технічної допомоги;
6. адаптаційні програмні кредити;

7. кредити на навчання та новації.

Поміж системних кредитів щодо структурної перебудови виділяють кредити задля структурного врегулювання; структурної трансформації секторів; кредити на відбудову; кредити задля скорочення заборгованостей.

Індикатори, котрі характеризують сумарні обсяги зареєстрованих коштів відносно окремих регіонів, запропоновано в таблиці 2.4.:

Таблиця 2.4 - Зарезервовані кошти МБРР у розрізі регіонів, 2016-2020 рр. (млн. дол. США)

РЕГІОН	Рік				
	2016	2017	2018	2019	2020
Африка	1229	639	1143	1160	870
Південно-Східна Азія та Тихоокеанський регіон	4559	5178	4407	3988	4034
Євросоюз та держави Центральної Азії	6619	7037	4568	3556	3742
Південна Америка та Карибський басейн	5719	8034	5375	3897	5706
Держави Близького Сходу та Північної Африки	3254	5174	4866	5949	4877
Південно-Західна Азія	2048	3647	2237	4506	4018
Всього	23558	29728	22681	23006	23196

Відповідно щодо наведених матеріалів можна зробити висновки, що сумарно в рамках структури відповідних коштів основні обсяги належать державам Європейського Союзу та Центрально-Східної Азії, Тихоокеанського регіону, Латинської Америки й Карибського басейну,

Близькосхідним та Північноафриканським державам. Також, протягом аналізованого періоду зафіксовано значні коливання суми зарезервованих коштів. Відносно одних регіонів проявляється ріст відповідних коштів, для інших – падіння рівня.

Показники нарахованих коштів банку в розрізі регіонів подано в таблиці 2.5.:

Таблиця 2.5 - Нараховані кошти МБРР в розрізі регіонів, 2016-2020 рр. (млн. дол. США)

РЕГІОН	Рік				
	2016	2017	2018	2019	2020
Африка	814	871	425	733	691
Південно-Східна Азія та Тихоокеанський регіон	3536	5204	3963	3475	5044
Євросоюз та держави Центральної Азії	5849	5166	2791	4135	2204
Південна Америка та Карибський басейн	5756	5234	3882	4063	4842
Держави Близького Сходу та Північної Африки	1769	4423	5333	3282	4794
Південно-Західна Азія	1276	1624	1451	1694	2593
Всього	19017	22572	17862	17359	20152

Як й в випадку із зарезервованими коштами Міжнародного банку реконструкції та розвитку, для виданих коштів також характерні відповідні групи регіонів-лідерів. Зокрема, основні кошти протягом досліджуваного періоду надавалися наступним регіонам: Східній Азії й Тихоокеанському

регіону, Європі й Центральній Азії, Латинській Америці, Близькому Сходу й Північній Африці. При цьому характерно, що як й в наведеному випадку зарезервованих коштів, відносно різних регіонів характерні коливання обсягу відповідних сум коштів в ту або іншу сторону.

Індикатори зарезервованих коштів відносно секторів економіки представлено в таблиці 2.6.:

Таблиця 2.6 - Зарезервовані кошти МБРР відносно секторів, 2016-2020 рр. (млн. дол. США)

СЕКТОР	Рік				
	2016	2017	2018	2019	2020
Сільськогосподарська сфера, рибальство й лісове господарство	845	566	755	2566	1026
Освітня сфера	1494	1785	1474	1686	1874
Енергетична та гірничодобувна промисловості	3363	4593	4734	3086	2842
Фінансова сфера	3434	2654	1979	767	2293
Сфера охорони здоров'я	895	1185	1989	2208	1675
Сектор промисловості, торгівлі та послуг	1 664	3344	2994	3417	2366
Інформаційно-комунікаційних технологій	94	197	563	328	617
Державного керування	3125	5117	4554	2185	5347
Соціального захисту	2 617	1395	738	2096	2116
Транспорту	3204	4566	2553	2075	1483
Водопостачання, каналізації та утилізації відходів	2665	4195	2023	2613	1572
Всього	23728	29722	22612	23001	23196

З наведеного в таблиці матеріалу варто зазначити, що максимальну увагу в межах фінансування проектів, Міжнародний банк реконструкції та розвитку відводить секторам водопостачання й каналізації, транспорту, соціального захисту, державного керування, енергетики та гірничо-видобувної промисловості й фінансового сектору.

При цьому варто зазначити окремі коливання в рамках структури наданих коштів згідно різних років.

Індикатори зареєстрованих коштів в розрізі тематичних напрямків запропоновано в таблиці 2.7.:

Таблиця 2.7 - Зарезервовані кошти МБРР в розрізі тематичних напрямків, 2019-2020 рр. (млн. дол. США).

ТЕМАТИЧНИЙ НАПРЯМОК	2019 р.	2020 р.
Економічно-політичний	1125	1365
Охорони навколишнього середовища й раціонального використання природних ресурсів	10405	8515
Фінансів	2503	3543
Розвитку людських ресурсів й гендерної рівноправності	6642	7222
Розвитку приватного сектора	4943	4433
Менеджменту державним сектором	1356	2914
Соціального розвитку й соціального захисту	2846	2455
Розвитку міст й сільських районів	8599	6516

Серед загальної сукупності тематичних напрямків фінансування проектів МБРР особливо виділяються наступні напрямки: охорони

навколишнього середовища й раціонального використання наявних природних ресурсів, розвитку людських ресурсів й гендерної рівноправності, розвитку приватного сектора, розвитку міст й сільських територій.

Традиційно Міжнародний банк реконструкції та розвитку надає позики щодо фінансування певних проектів наступними шляхами [15]:

1. безпосередньо проектним компаніям, отримуючи в такому разі гарантію певної країни відносно платіжних зобов'язань структури. Вказана схема охоплює два ключові елементи: кредитні угоди між МБРР й проектними компаніями; гарантійні угоди між МБРР й країною. Гарантійні угоди покривають повернення наданих позик, а в випадках, коли компанії є підконтрольними уряду, гарантії забезпечує виконання повернень.

2. безпосередньо країні, котра в власну чергу надає вказані позики проектним компаніям. В такому випадку платіжні зобов'язання покладаються на уряд держави, а не на проектні структури. Вказана схема включає наступні ключові елементи: кредитні угоди між МБРР й урядом; субсидіарні кредитні угоди між державою й проектними компаніями; проектні угоди між МБРР й проектними компаніями, котрі містять певні обов'язки останньої щодо реалізації проектів.

Група Міжнародної фінансової корпорації (МФК) є міжнародним фінансовим інститутом, сформованим в 1957 році. Передумовою заснування Міжнародної фінансової корпорації стало падіння обсягів інвестування після завершення Другої Світової війни. Саме цим й зумовлена основна мета діяльності вказаної фінансової установи, зокрема: формування стабільних притоків приватних інвестицій в держави, котрі розвиваються.

Основні види діяльності МФК [19]:

1. здійснення сталого фінансування інфраструктурних проектів приватного сектора економіки країн, котрі розвиваються завдяки наданню

кредитів чи прямих фінансових інвестицій;

2. допомога приватним структурам країн, котрі розвиваються, в рамках мобілізації фінансових ресурсів у міжнародних фінансових ринках;

3. формування та надання технічної допомоги, дорадчого та консультативного типу послуг урядам й підприємцям країн-членів.

Група Багатостороннього агентства із гарантування інвестицій (БАГІ) створена в 1989 р., є дочірньою структурою МБРР. Членство в ній вже одержали 175 держав світу. Ключові напрямки й функції відповідних МФО подано у таблиці 2.8.:

Таблиця 2.8 - Напрямки діяльності Міжнародних фінансових організацій.

Тип Міжнародної фінансової організації		
Міжнародна асоціація розвитку	Міжнародна фінансова корпорація	Багатостороннє агентство із гарантування інвестицій
надання довготермінових кредитів найбільш бідним державам, котрі розвиваються; сприяння сталому економічному розвитку, росту рівня життя в найменш розвинених державах-членах Асоціації; дії відносно підвищення продуктивності праці в державах із мінімальним річним доходом в розрахунку на одного жителя.	Фінансування приватного підприємництва, у основному в державах, котрі розвиваються, із метою соціально-економічного розвитку; надання технологічної допомоги в менеджменті підприємствами, котрі сформовані при участі іноземних інвестицій й локальних інвесторів; стале стимулювання прямих інвестицій приватного капіталу в виробничі сектори економіки; підтримка рівня рентабельності в співпраці із приватним сектором економіки держави.	видача гарантій на інвестиції, спрямовані на виробничу ціль, у основному в державах-членах, котрі розвиваються; страхування й перестраховування від ризиків некомерційного типу; сприяння в розробці проектів й забезпечення їхнього обґрунтування із огляду на потреби конкретної держави; надання технологічної допомоги задля стимулювання прямих іноземних інвестицій в держави, котрі розвиваються.

1. Міжнародна асоціація розвитку здійснює кредитування інфраструктурних проектів в найбільш бідних державах із малим рівнем

кредитної здатності для їхнього економічного розвитку; реалізацію експертиз відносно проектів фінансування задля оцінювання ефективності використання фінансових типів допомоги; сприяння країнам-членам в здійсненні процесів реформування економічної сфери, збідніння населення, боротьби із екологічною проблематикою.

2. консультивання урядів країн-членів із питань розвитку соціально-економічної сфери: планування економічної політики; фіксації цілей й стратегії розвитку бізнес-середовища; розробки маркетингових програм; використання елементів технічної допомоги; видачі технологічної допомоги приватним підприємцям із власних ресурсів Фонду технічної допомоги, сформованого в межах МФК; надання інформаційних матеріалів відносно нових проектів, ринків для закордонних інвесторів, діяльності МФК.

Показники, котрі характеризують сумарні обсяги зареєстрованих коштів Міжнародної асоціації розвитку в розрізі певних регіонів, запропоновано в таблиці 2.9.:

Таблиця 2.9. - Зарезервовані кошти МАР в розрізі регіонів, 2016-2020 рр. (млн. дол. США)

РЕГІОН	Рік				
	2016	2017	2018	2019	2020
Африка	10350	8675	10675	1415	14167
Південно-Східна Азія та Тихоокеанський регіон	1805	2329	2706	635	1275
Євросоюз та держави Центральної Азії	523	235	737	955	587
Південна Америка та Карибський басейн	312	187	504	423	432
Держави Близького Сходу та Північної Африки	192	36	1015	434	614
Південно-Західна Азія	5766	4726	3826	6155	4843
Всього	18965	16175	19467	24016	21934

3. Міжнародна фінансова корпорація сприяє зростанню економіки країн, котрі розвиваються, видаючи кредити безпосередньо приватним секторам без жодних урядових гарантій (переважно на 7-12 рр.); проводить фінансові вкладення в галузі промисловості, сільського господарства, розвитку комунальних підприємств, туризму; здійснює залучення прямих приватних іноземних інвестицій задля інвестування в проекти становлення інфраструктури, охорони навколишнього середовища;

3. формування умов щодо розвитку малого приватного підприємництва завдяки кредитуванню процесів створення спільних підприємств при участі іноземних партнерів, провадження допомоги технологічного й консультаційного характеру; сприяння приватним господарствам в реалізації сучасних методів менеджменту процесами виробництва, консультування їх із проблематики оподаткування та страхування, реструктуризації; процесів підготовки й оцінки проектів виробничих об'єктів; виявлення потреби в структурних капітальних інвестиціях.

Із наведених матеріалів варто зробити висновки про те, що Міжнародною асоціацією розвитку сфері зарезервованих грошових ресурсів більшу увагу приділяється співпраці із іншими, аніж в МБРР, регіонам. Відносно МАР найбільш пріоритетними регіонами відносно надання допомоги вважається Південна Азія й Африка.

Інші же регіони мають відносно менші обсяги сумарного фінансування.

Показники наданих ресурсів Міжнародною асоціацією розвитку в розрізі регіонів запропоновано в таблиці 2.10.

В цьому випадку, як й в описаній ситуації із зарезервованими коштами, варто відзначити значну сумарну диференціацію скерування процесів фінансування Міжнародної асоціації розвитку й Міжнародного банку реконструкції та розвитку.

В розрізі виданих коштів МАР значно більшу увагу приділяє Африці

та державам Південно-Східній Азії на противагу Міжнародному банку реконструкції та розвитку.

Таблиця 2.10 – Видані МАР грошові ресурси в розрізі регіонів, 2016-2020 рр. (млн. дол. США)

РЕГІОН	Рік				
	2016	2017	2018	2019	2020
Африка	6596	6816	6625	8207	10150
Південно-Східна Азія та Тихоокеанський регіон	1496	1205	1143	1256	1285
Євросоюз та держави Центральної Азії	315	369	313	296	933
Південна Америка та Карибський басейн	385	308	222	226	344
Держави Близького Сходу та Північної Африки	192	48	397	563	648
Південно-Західна Азія	3913	4465	3971	3865	4154
Всього	12904	13195	12667	14343	17546

Показники зарезервованих коштів у розрізі секторів економіки представлено в таблиці 2.11.

В рамках секторального спрямування фінансової допомоги МАР варто зазначити, що пріоритетними напрямками реалізації допомоги від Міжнародної асоціації розвитку вважається сектору водопостачання й каналізації, транспорту, соціального захисту, державного управління, охорони здоров'я, освіти, агропромислового комплексу та лісового господарства. Деякі із них є аналогічними до тих, на фінансування котрих спрямовано зусилля Міжнародний банк реконструкції та розвитку, окремі є іншими.

Відносно тематичних напрямків здійснення фінансування асоціацією різноманітних проектів варто здійснити висновок відносно спрямування зусиль МАР на сферу охорони навколишнього природного середовища й раціонального використання природних ресурсів, системну еволюцію технологій використання людських ресурсів й гендерну рівноправність, вдосконалення процесів функціонування приватного сектора, розвитку міст й сільських районів держав.

Таблиця 2.11 - Зарезервовані кошти МАР в розрізі секторів економіки, 2016-2020 рр. (млн. дол. США)

СЕКТОР	Рік				
	2016	2017	2018	2019	2020
Сільськогосподарська сфера, рибальство й лісове господарство	2524	1845	2024	1445	2791
Освітня сфера	2123	1435	1772	2833	1762
Енергетична та гірничодобувна	1466	2813	1893	4024	3463
Фінансова сфера	662	442	1224	545	874
Сфера охорони здоров'я	2193	1197	1245	2064	1735
Сектор промисловості, торгівлі та послуг	684	846	1546	1995	1962
Інформаційно-комунікаційних технологій	267	76	517	413	773
Державного керування	2747	1550	1953	5014	3104
Соціального захисту	1924	2445	1912	2115	2165
Транспорту	2195	2237	3275	1453	1702
Водопостачання, каналізації та утилізації відходів	2186	1221	2104	2101	1573
Всього	18967	16371	19465	24012	21935

Загалом, варто зазначити, що вказані тематичні напрямки діяльності є практично тотожними тим, котрі є типовими й відносно МБРР.

Отримані індикатори зарезервованих коштів в розрізі тематичних напрямів запропоновано в таблиці 2.12.

Таблиця 2.12 - Зарезервовані кошти МАР в розрізі тематичних напрямків, 2018-2020 рр. (млн. дол. США)

ТЕМАТИЧНИЙ НАПРЯМОК	2018 р.	2019 р.	2020 р.
Економічно-політичний	1795	467	1076
Охорони навколишнього середовища й раціонального використання природних ресурсів	5764	9496	9686
Фінансів	1505	1645	2412
Розвитку людських ресурсів й гендерної рівноправності	6473	7507	7863
Розвитку приватного сектора	4834	4246	5142
Менеджменту державним сектором	1935	3825	2516
Соціального розвитку й соціального захисту	2548	2982	2727
Розвитку міст й сільських районів	8358	8652	7868

Тож, варто зробити висновки відносно важливої ролі в сучасному світовому господарстві, котру відіграє Світовий Банк. Очевидним є те, що його структурні підрозділи, зокрема - МБРР й МАР надають вельми істотну допомогу державам-членам в рамках реконструкції їхніх економік. На відміну від Міжнародного валютного фонду, допомога від Світового банку надходить у основному в вигляді різноманітних проектів, котрі є спрямованими на підтримку певних секторів економіки або суспільної діяльності загалом.

2.3. Базові напрямки співпраці Європейського банку реконструкції та розвитку із державами світу.

Основною міжнародною фінансовою інституцією регіонального характеру вважається Європейський Банк реконструкції та розвитку (ЄБРР).

Концепція формування ЄБРР була розроблена президентом Республіки Франції Франсуа Міттераном в Європарламенті в м. Страсбург 26 листопада 1989 року. Засновниками сучасної міжнародної фінансової інституції (ЄБРР) виступили усі держави Європи (окрім Албанії), та Сполучені Штати Америки, Республіка Мексика, Венесуела, Королівство Марокко, Єгипет, Ізраїль Японія, Республіка Південна Корея, Австралія та Нова Зеландія (всього 40 держав) разом із двома інституційними членами - Європейським економічним співтовариством (ЄЕС) й Європейським інвестиційним банком (ЄІБ). Угоду відносно формування ЄБРР було підписано 29 червня 1990 року, проте функціонувати Банк розпочав із липня 1991 року. У процесі функціонування акції Радянського Союзу, Чехословаччини й Югославії було розподілено між ноствореними державами. У наш час акціонерами Банку стали понад 60 держав [18].

Проекти Європейського банку реконструкції та розвитку фінансуються у понад 30 державах, інвестуючи капітал, у першу чергу, в ті структури приватного сектору, потреби котрих не здатні бути у повній мірі задоволеними за рахунок ринкової економіки. Банк сприяє гармонійному розвитку приватного підприємництва й переходу у напрямку відкритої й демократичної ринкової економіки у регіоні.

Початковою метою діяльності ЄБРР є видача кредитів, в т.ч – пільгового типу, для проведення серії ринкових реформ в державах колишнього соцтабору. Ключове завдання ЄБРР полягає в формуванні сприятливих умов задля продуктивних виробничих капіталовкладень через надання власного пільгового кредитування на випадок недостатнього внутрішнього фінансування проекту.

У порівнянні із іншими міжнародними банками й фінансовими установами основною перевагою Банку, окрім його регіональної спрямованості, є те, що він здатен діяти в межах державного, так й в приватного секторів, володіє значним набором гнучкого інструментарію фінансування проектів.

ЄБРР провадить проектне фінансування банківського сектору, підприємств й компаній через інвестування фінансів як в нові галузі виробництва, так й в функціонуючі фірми. Він також співпрацює із державними компаніями задля підтримки процесів приватизації й їхньої структурної реорганізації в подальшому. ЄБРР фінансує певні проекти у основному приватного сектору.

Найпоширенішими утримувачами кредитів ЄБРР стають спільні підприємства при участі закордонних інвесторів. Банк здійснює фінансування до 35 відсотків затрат згідно проекту.

ЄБРР у жодному разі не фінансує підприємства оборонної та тютюнової галузей промисловості, виробництво коштів, котрі є забороненими міжнародним законодавством, ігровий бізнес, а також проекти, котрі мають негативний вплив на охорону навколишнього середовища.

У відповідності до основних цілей ЄБРР, його політика є спрямованою у першу чергу на підйом й структурну перебудову держав Центральної й Східної Європи. Дії ЄБРР в даному напрямку є досить різноманітними та перспективними. Вони включають: надання кредитів щодо розвитку виробництва; інвестиції в капітал; гарантовані розміщення цінних паперів та валюти; надання позики для реконструкції й розвитку інфраструктури країни [11].

Пріоритетними сферами кредитування став сектор фінансів, енергетики, телекомунікацій, транспорту та агробізнесу.

ЄБРР застосовує широкий спектр інструментарію фінансування, із огляду відносно конкретних проектів, зокрема кредитів, інвестицій в

акціонерний капітал та надання гарантій. Розпочинаючи із 1991 р. до 2021р., було узгоджено 3268 проектів сумарною вартістю понад 189,8 млрд. євро.

При допомозі своїх інвестицій ЄБРР здійснює сприяння [18]:

1. здійсненню структурних й галузевих реформ;
2. посиленню конкуренції, приватизації й приватного підприємництва;
3. посиленню фінансових організацій й правових підсистем;
4. розвитку інфраструктури задля підтримки приватних сектора економіки;
5. Впровадженню системи корпоративного менеджменту, в т.ч., заради вирішення проблем захисту навколишнього середовища.

Держави-члени у відповідності до встановлених квот проводять передплату акцій Банку, при цьому - обов'язковим сплатам підлягають рівно 30% акцій, інші 70% є частиною гарантійного капіталу, себто акцій, котрі повинні сплачуватися згідно вимоги ЄБРР.

Квоти в сумарному капіталі ЄБРР розподіляють відповідно таких пропорцій [18]:

1. 51% -відносно держав-членів Євросоюзу й його двох інституцій;
2. 13,5 % -відносно держав Центрально-Східної Європи;
3. 11,3% - відносно інших європейських держав;
4. 24,2% - відносно неєвропейських держав.

Максимальні частки в капіталі ЄБРР мають Сполучені Штати Америки - 10%; Федеративна Республіка Німеччина, Франція та Італія, Великобританія та Японія - майже 8,5%, РФ - 4%. Відсоток нашої держави в статутному капіталі банку перевищує 0,8 %.

Загальні кредитні ресурси ЄБРР представлено основними ресурсами й коштами спецфондів. Звичайний ресурс банку направляється на ведення рентабельних проектів розвитку й включає елементи: статутного капіталу банку; позичкового капіталу; коштів, отримані шляхом погашення позики

чи відповідно гарантій, а також сума виручки від реалізації усіх інвестицій в акціонерний капітал структур; інші види доходів ЄБРР, котрі не є часткою сумарних ресурсів фондів технологічної й інвестиційної співпраці [12].

Фонди технологічної та інвестиційної співпраці включають суми коштів, спрямованих в відповідні фонди, й доходи від усіх інвестицій із цих фондів. Сумарні внески в ці фонди проводяться донорами згідно добровільних засад.

Прикладом вказаного спеціального фонду вважається Чорнобильська зона «Укриття», створена в 1997 році.

У власній діяльності ЄБРР застосовує наступні операції [6,9]:

1. видачу кредитів (включаючи спільний метод фінансування) для розвитку виробництва;
2. інвестиції в акціонерний капітал приватних підприємств;
3. гарантовані розміщення цінних паперів (в т.ч. - акцій);
4. спрощення доступу на ринок капіталів завдяки наданню гарантій та інших форми сприяння;
5. розміщення сумарних ресурсів спеціальних фондів згідно із договорами, котрі визначають їхнє використання;
6. видача позик (включно із спільним фінансуванням) та надання технологічного сприяння процесам реконструкції й розвитку інфраструктури, в т. ч. на виконання природоохоронних програм;
7. надання комплексних гарантій щодо експортно-імпортних операцій в межах програм підтримки міжнародної торгівлі.

На даний час Європейський банк реконструкції та розвитку перетворився на ключового інвестора в державах Центрально Східної Європи: його частка перевищує 15% всіх прямих капіталовкладень в межах регіону; переважна їхня більшість припадає на приватний сектор економіки держав [10].

Тому варто можна зробити висновки, що одним із найважливіших

сучасним МФО став ЄБРР. Його характерною відмінністю від обох попередніх МФО стала його регіональна скерованість. Окрім цього, він має набагато коротшу історію власної діяльності. Проте, при цьому ЄБРР встиг реалізувати значну кількість різноманітних проєктів, переважно в державах Центральної й Східної Європи.

Найбільш важливою МФО в наш час умовах варто вважати структуру Міжнародного Валютного Фонду. Його членами на даний час стало понад 190 держав, кожна з котрих має власну певну квоту голосів, котра залежить від рівня економічного розвитку країни. МВФ веде досить різноманітні види допомоги державам-членам. Переважно ця допомога містить фінансовий характер через різні види кредитування. Варто зазначити, що МВФ надає країнам певну технологічну допомогу. Окрім того, в ході власної діяльності МВФ веде нагляд щодо діяльності держав-членів задля визначення відповідності кроків держав його рекомендаціям.

РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СПІВПРАЦІ УКРАЇНИ ІЗ МІЖНАРОДНИМИ ФІНАНСОВИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ.

3.1. Вплив міжнародних кредитно-фінансових організацій на розвиток країн світу.

У умовах ХХІ століття вага та роль Міжнародних кредитно-фінансових організацій є надзвичайно важливою й постійно зростає у зв'язку із високою вразливістю галузі кредитно-фінансових відносин, її нестабільністю та непередбачуваністю.

Ключову роль в сфері валютного регулювання відіграють щорічні економічні наради найбільш заможних країн світу - «Великої сімки» й всесвітньо відомих фінансово-економічних організацій.

МФО відіграють визначальну роль в вирішенні проблематики заборгованості через забезпечення істотного зовнішнього фінансування узгоджених програм реформування. Ключова роль міжнародних банків розвитку (у т.ч. - Світового Банку й певних регіональних банків) пов'язана із концесійним й неконцесійним фінансуванням з метою забезпечення сталого розвитку. Поруч із глобальними функціонує ще й низка регіональних та міжурядових установ, зокрема структури: Європейського інвестиційного банку, Міжамериканського банку розвитку, Азійського банку розвитку, Африканського банку розвитку й ін. [19].

Діяльність Міжнародних фінансових організацій переважно зосереджена в країнах, котрі розвиваються. Виключенням варто вважати певні розвинуті держави Європейського Союзу, в програмах виходу котрих із боргових криз бере участь Міжнародний валютний фонд. Загалом наведена ситуація пояснюється низкою причин [13].

По-перше, значно нижчий рівень країн учасників програм МФО (переважно – держави, що розвиваються), у зв'язку із чим краще відчутні переваги фінансової глобалізації відносно із розвинутими країнами.

По-друге, країни-одержувачі фінансової допомоги мають відносно нижчий рівень інвестиційної привабливості через низку соціокультурних,

політичних, економічних та інших факторів, проте взаємодія держави із МФО збільшує рівень довіри провідних інвестиційних інвесторів щодо цих країн.

Вказанай факт допомагає вирішити проблеми фінансування дефіциту державного бюджету шляхом доступу держави до міжнародного ринку фінансових ресурсів.

Варто зазначити, що посилення співробітництва поміж державами теж максимізує їхню вразливість у зв'язку із потенційним швидким поширенням різномірних кризових явищ й потрясінь. Зокрема, протягом 1976-1998 років МВФ проведено фіксацію понад 160 валютних й 64 банківських криз в майже 50-ти країнах світу. Надзвичайно руйнівний вплив мали, у тому числі - Азійська фінансова криза 1998 року, світова фінансова криза 2008-2009 років, боргові криза держав Євросоюзу, котрі розпочалася в 2012 році й тривають практично до цього часу. Окрім цього, негативний вплив фінансових глобалізаційних процесів відчувається в хронічних боргових кризових явищах й ризиках банкрутства країн, рості й невідповідності фінансових вливань до росту ВВП, росту корупційних явищ й відмиванні брудних коштів [23].

Варто зауважити, що із метою попередження й усунення зазначених вище наслідків міжнародні фінансові організації забезпечують формування умов щодо перетворення валютних систем окремо взятих держав з метою мінімізації ризиків бюджетних систем при інтеграції у межі глобальних фінансових середовищ.

Однією із відповідей МФО на негативні наслідки фінансової глобалізації варто вважати впровадження відомої концепції "Вашингтонського консенсусу", запропонованої М. Уільямсоном в 1989 році. Вона була упорядкована у вигляді списку правил й норм економічної політики щодо держав, котрі перебували в кризових становищах. Даної концепції дотримуються МВФ й СБ для надання фінансової допомоги потребуючим державам.

Вельми важливий вплив на процеси у світовій економіці має функціонування Міжнародного валютного фонду. В наш час МВФ відіграє надзвичайно значну роль в процесах забезпечення глобальної фінансової стійкості. З метою реалізації даних функцій МВФ встановив три ключові цілі фінансування:

1. мінімізація цінових шоків й сприяння належному обслуговуванню заборгованостей;
2. формування позитивних умов відносно отримання фінансових ресурсів від інвесторів й донорів;
3. рання діагностика появи й розвитку кризових явищ.

Перевагою кредитів МВФ є низька відсоткова ставка. Реальний показник відсоткової ставки згідно кредитів МВФ зазвичай є значно нижчим від середнього ринкового й формується на основі незалежного оцінювання Офісом МВФ.

МВФ покладає на держави-члени значні обов'язки, котрі мають переважно рекомендаційний й, в окремих ситуаціях, зобов'язуючий характер. Реалізація цих зобов'язань значною мірою впливає на функціонування систем міжнародних економічних відносин.

У ширшому розумінні МВФ провадить два типи кредитування - кредитування з використанням непільгових відсоткових ставок (на загальноприйнятих умовах) й кредитування найбільш біднішим державам на певних пільгових умовах із низькою чи навіть в певних випадках нульовою процентною ставкою.

Протягом історії діяльності фонду можна віднайти низку прикладів позитивного впливу співпраці МВФ з країнами-членами. Зокрема, істотну роль відіграла фінансова допомога МВФ в рамках запобігання дефолту Греції в 2012 р. МВФ при взаємодії із 17 країнами Євросоюзу розробив пакетну фінансову допомогу загальною сумою понад 110 мільярдів євро, котра включає програму "стенд-бай" й розширену видачу кредитів загальною сумою понад 50 мільярдів ЄПЗ, що стало базовою частиною

наведеного пакету допомоги. Необхідно зауважити, що при допомозі вказаної програми “стенд-бай” фонд здійснив розблокування фінансової допомоги Євросоюзу.

Паралельно, варто визнати, що реалізація програм, покликаних реформувати економічну сферу, котра передбачала жорсткі вимоги в рамках зниження державних видатків, падіння заробітної плати, росту пенсійного віку та податків, спричинила негативний соціальний вплив відносно населення Греції й стала причиною соціального невдоволення, у тому числі - страйків, акцій протесту й заворушень. Проте, вже в 2015 р. МВФ відзначив позитивні результати наданої фінансової підтримки цій державі. Саме в 2015 році, вперше після кризи, Міжнародний валютний фонд надав прогноз позитивного темпу зростання ВВП в межах 0,6%, профіциту платіжного балансу - в межах 0.9%, інфляції - на рівні 0,1%.

В цей же час наслідки видачі МВФ фінансової допомоги Республіці Аргентина не є настільки однозначними. Кредитна історія республіки із 1984 р. включає дев'ять програм типу “стендбай” й дві програми розширеного типу кредитування сумарним обсягом 38.6 мільярди СПЗ. Економіка держави зазнала найбільших втрат в рамках кризи, котра розпочалася наприкінці 1990-х років й фіксувалася аж до 2002-х р. Так, в 2001 р. Аргентина заявила відносно рекордного дефолту, котрий перевищив 132 мільярди доларів США. В 2002 р. криза завершилася й було відзначено позитивні темпи росту економіки країни. Причини названої кризи мають походження із істотних бюджетних витрат, прив'язки курсу національної валюти щодо долара США й забезпечення преференцій закордонним інвесторам, недосконалий тип фіскальної системи, корупційні дії, платіжні кризи, популістський тип соціальної політики, зовнішній чинник, що у сумі забезпечило значне погіршення рівня торгівлі.

Реалізація напрямків зменшення бідності передбачає одночасне приділення уваги питанням вразливості й нерівності як ключовим

чинникам, котрі визначають сумарний потенціал макроекономічної політики. Міжнародний валютний фонд повинен вести незалежний аналіз власної роботи із позиції зниження масштабів бідності й соціальної вразливості.

Низка науковців дотримується єдиної позиції, відносно потреби для МВФ прийняти партнерські підходи до своєї ролі в цьому плані. Це передбачає прийняття окремих підходів до аналітики політики, котра визначає потребу проведення дискусій в рамках великої кількості зацікавлених сторін на основі росту транспарентності, та передбачає більшу відкритість для проведення аналітичних досліджень в межах окремих держав.

Інституційний ресурс, призначені для певних держав із низьким рівнем розвитку економіки та низькими доходами повинен зростати, що, в власну чергу, передбачає видачу на це більшого числа працівників й аналітичного потенціалу, а також можливості щодо прийняття рішень на місцях.

Важливим є питання опосередкованого впливу на функціонування поточних урядів країни. Це спричинено тим, що очікування коштів від фонду на макроекономічному рівні знижує рівень відповідальності уряду держави щодо власної політики.

Сам момент очікування дешевих кредитів від фонду приводить до зміни макроекономічної кон'юнктури, провадить негативний вплив на показник ділової активності. В результаті цього проходить зниження активності в банківському секторі, котре приводить до сповільнення реального сектору економіки певної держави.

Тож, варто зробити висновки відносно дуже істотного впливу міжнародних фінансових організацій на світову економіку. Наведений вплив проявляється в діях відносно стимулювання глобалізаційних процесів, в стимуляції інтеграції регіональних економік й економік певних держав, відведення світових економічних й фінансових криз, розвитку

суспільних процесів, боротьбі з бідністю й ін.

В цей же час окремі науковці відзначають й певний негативний наслідок впливу МФО на міжнародну економіку загалом й економіку окремих держав, зокрема - стимулювання кредитної залежності певних держав від них, нераціональну розробку та впровадження програм їхньої допомоги й ін.

3.2. Перспективні напрями співпраці України із міжнародними кредитно-фінансовими організаціями.

Наша держава також провадить співпрацю із деякими міжнародними фінансовими організаціями. На даний час вона є членом наступних МФО: Світового банку, Міжнародного валютного фонду, Європейського банку реконструкції й розвитку та Чорноморського банку торгівлі й розвитку (ЧБТР).

Членства Міжнародного валютного фонду Україна набула 2 вересня 1992 року у відповідності до ЗУ “Про набуття членства України у Міжнародному валютному фонді, Міжнародному банку реконструкції та розвитку, Міжнародній фінансовій корпорації, Міжнародній асоціації розвитку й Багатостороннього агентства по гарантіях інвестицій” [14]. Етапи співпраці України із Міжнародним валютним фондом представлено в таблиці 3.1.

У відповідності до поданого нормативного-правового акту КМУ отримав повноваження вирішувати усі питання, котрі стосуються вступу нашої держави до зазначених вище організацій, шляхом приєднання до їхніх угод й прийняття термінів чи умов, котрі було визначено в резолюціях відповідної Ради директорів щодо членства нашої держави в указаних структурах, а також надано дозвіл на отримання фінансового ресурсу на суми, котрі мають бути сплаченими чи переведеними до нашої держави в процесі здійснення операцій в відповідності до усіх без винятку пунктів угод Міжнародного валютного фонду та організацій, котрі входять

у його структуру.

Таблиця 3.1. - Етапи співпраці й обсяг фінансування МВФ.

Етап	Сумарний обсяг Фінансування (млн. СПЗ)	Характеристика етапу
Перший (1996-1997 роки)	538,65	Здійснена системна трансформаційна позика задля підтримка платіжного балансу нашої держави
Другий (1998-2000 роки)	598,20	Трирічна програма Standby, метою якої була підтримка курсу вітчизняної валюти й профінансування дефіциту платіжного балансу держави
Третій (2001-2003 роки)	181,33	Кредит Standby на розвиток банківського сектору України
Четвертий (2004-2005 роки)	1193,00	Новий кредит Standby. В його рамках Україна одержала три транші
П'ятий (2006-2007 роки)	100,00	Програма із розширеного фінансування, в рамках котрої виділено кошти на поповнення валютного резерву НБУ
Шостий (2008-2010 роки)	400,00	Співробітництво на безкредитній основі в межах річної програми «попереджувального стенд-бай», котра надавала можливість
Сьомий (2011-2014 роки)	2250,00	Нова схвалена дворічна програма співробітництва типу Standby передбачала кредит сумарним обсягом 80,2% від квоти
Восьмий (2015-2017 роки)	3014,7	Новий кредит Standby. В його рамках Україна одержала два транші
Дев'ятий (2018-2021 роки)*	3546,0	Стабілізація економічних та фінансових ситуації в Україні, здійснення кардинальних реформ
Десятий (2022-2024 роки)**	3811,9 (затверджено)	Реалізація інфраструктурних проектів

*У процесі реалізації.

** Етап затверджено.

Варто зауважити, що співпраця із фондом є ключовою умовою задля вступу до більшості міжнародних фінансових організацій й саме завдяки наведеній підтримці Україна здатна здійснити вихід на міжнародні фінансові ринки.

Ключовими цілями взаємодії з фондом є стабілізація фінансових показників економічної системи України, проведення структурних реформ й формування базису для сталого макроекономічного зростання.

Основними завданнями надання МВФ фінансової підтримки в даний час стало [14]:

1. формування стійкості й довіри в фінансово-кредитному секторі шляхом стабілізації банківської системи завдяки виваженому наданню НБУ коштів під забезпечення заставою й чіткий моніторинг рівня ліквідності банків; зростання ефективності регуляторної й наглядової бази, модернізація та реалізація стратегії регулювання банків шляхом зниження розміру кредитування пов'язаних осіб; процес рекапіталізації й врегулювання банків; формування системи корпоративного керування й фінансових показників в рамках ФГВФО й державних банках;

2. розробка ефективної грошово-кредитної політики з метою стабілізації національної валюти, зменшення рівня інфляції, наповнення золотовалютних резервів держави;

3. ріст рівня стабільності державних фінансів та зниження державних витрат на регулювання державного боргу України;

4. здійснення реформи програм соціальної допомоги та забезпечення формування додаткових фінансових ресурсів задля фінансування відповідних програм держави;

5. проведення реформи енергетичного сектору, зокрема реформи “Нафтогазу” з метою падіння рівня його дефіциту й впровадження додаткових програм задля формування достатніх потоків доходів держави;

Дані, котрі характеризують обсяги отриманих нашою державою від

фонду коштів, наведено в таблиці 3.2. й для візуального сприйняття - на рисунку 3.1.:

Таблиця 3.2. - Обсяг кредитування України МВФ (млн. СПЗ)

Період	Сума, затверджена	Сума, видана
1996-1997 роки	998,3	538,65
1998-2000 роки	598,20	598,20
2001-2003 роки	398,92	181,33
2004-2005 роки	1919,95	1193,00
2006-2007 роки	411,60	100,00
2008-2010 роки	1100,00	400,00
2011-2014 роки	1000,00	2250,00
2015-2017 роки	1097,6	3014,7
2018-2021 роки*	1234,8	3546,0
2022-2024 роки**	3811,9	-

*У процесі здійснення;

**Обсяг затвердженою.

Як видно із наведених матеріалів, наша держава поступово збільшує обсяги одержаних від Міжнародного валютного фонду фінансових ресурсів. Вказаний факт стосується як певних траншів, так й загального розміру одержаних коштів. Зокрема, середньорічна сума кредитів, виданих МВФ нашій державі зросла протягом усього періоду кредитування у понад 4 рази, сягнувши у 2020 році понад 1,22 млрд. СПЗ. проти 269,1 млн. СПЗ у 1996 році.

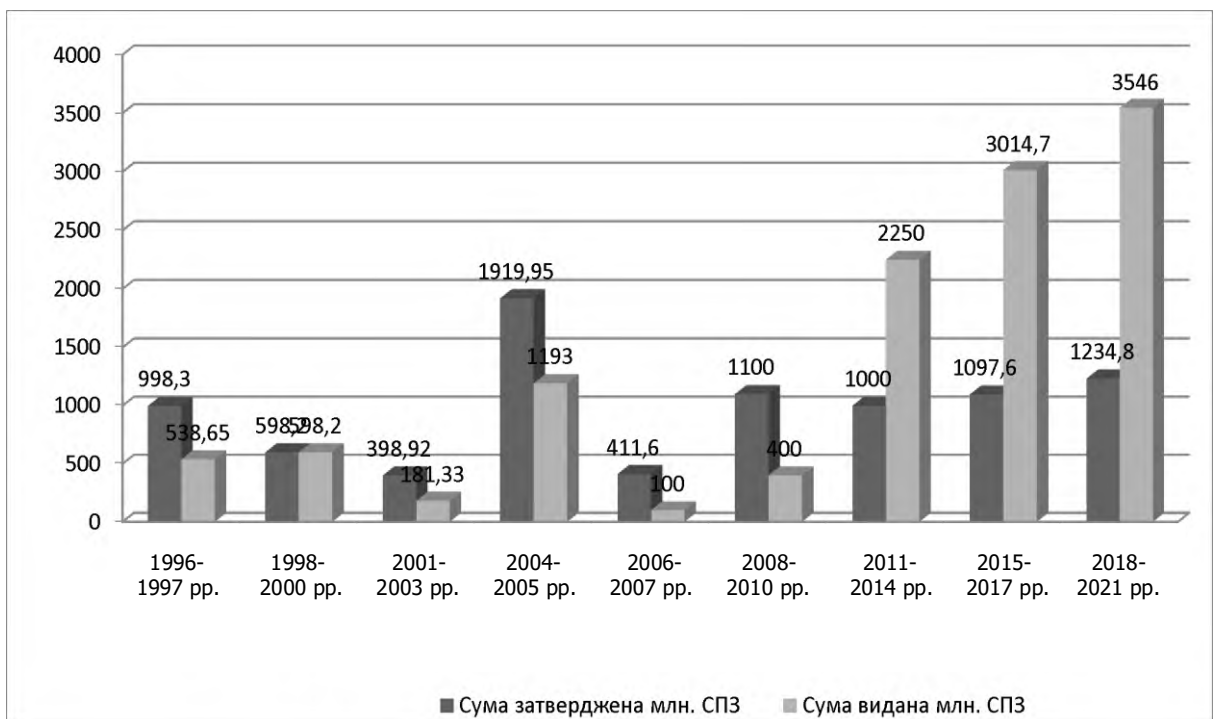

Рис. 3.1. Динаміка кредитування України МВФ (млрд. СПЗ)

Функціонуючий на даний механізм збільшеного фінансування спрямований на зростання рівня резервів Національного Банку України, перешкоджанню відтоку капіталу, нарощення заходів уряду відносно, стабілізації платіжного балансу нашої держави й допомоги Україні подолати проблеми структурного типу в її економіці шляхом здійснення відповідного типу реформ.

Загалом, протягом усього часу взаємодії наша держава одержала від фонду понад 11,9 млрд. СПЗ [14].

“Пікові” надходження коштів припали на післякризові 2011 й 2017-2018 роки. Із наведених 11,9 мільярдів Україна вже провела виплату понад 12,6 млрд. СПЗ. Характерно, що цьому максимальні розміри виплат було зафіксовано в 2014 році. Проте, поки, до цілковитого погашення кредитів Міжнародного валютного фонду ще далеко. Так, якщо додати виплати згідно тіла кредиту й виплат згідно відсотків, наявний борг держави перед фондом перевищує 12,3 млрд. СПЗ.

Навіть без врахування всіх майбутніх траншів, виплати згідно кредиту й відсотків завершаться не швидше 2030 року.

Співпраця України із МБРР й іншими структурами Світового Банку теж розпочалося наприкінці 1992 року, вона стала його 167-м членом, здійснивши підписку на 918 акцій (1315,8 мільйонів долларів США). Ключові завдання групи Світового Банку в Україні можна визначити як надання допомоги в підтримці росту економіки, піднятті рівня життя й формуванні сприятливих умов відносно підприємництва. Уряд нашої держав спільно із СБ проводить роботу над понад 50 проектами, серед котрих: кредити, гранти й економічні дослідження [7].

Протягом усього часу взаємодії Світового банку з Україною затверджено понад 50 позик сумарним обсягом понад 10,1 млрд. дол. США, із котрих одержано майже 7,4 млрд. дол. США (із котрих повернуто понад 5,5 млрд.). Основна частка цих фінансових ресурсів, була у вигляді кредитів на структурні перетворення й реформування фінансового сектора

й подальший розвиток банківської системи України.

Поточний стан реалізації проектів СБ в нашій державі представлено на рисунку 3.2.:

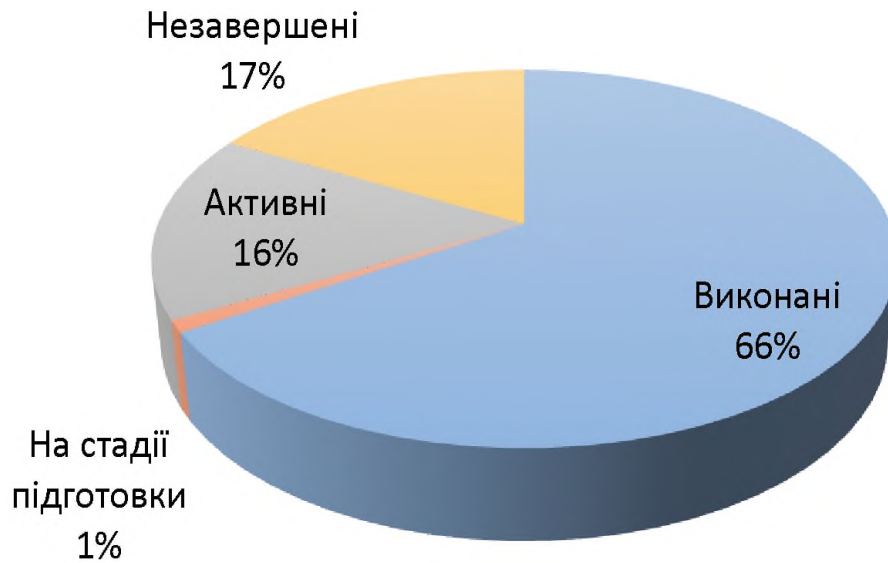

Рис. 3.2. Стан виконання проектів Світового банку в Україні, 1992-2021 рр.*

*Станом на 01.09.2021 р.

Протягом останнього часу взаємодія з СБ в Україні дозволила впровадити низку позитивних змін, зокрема:

1. покращити структуру й якість портфелю проектів Світового банку, здійснити переорієнтування у напрямку здійснення самоокупних інвестиційних проектів задля модернізації транспортної, муніципальної й енергетичної інфраструктури держави.

2. ліквідувати причину затримок із обігом платіжних документів згідно проектів СБ;

3. сформувати систему сталого моніторингу, в т.ч. здійснення на сталій основі переглядів проектних портфелів СБ, що підвищило виконавську дисципліну зі сторони відповідальних виконавців й бенефіціарів.

Україна набула членства в МБРР в 1992 р. згідно із ЗУ від 03.09.923 - 2412-ХІІ “Про набуття членства України у Міжнародному валютному фонді, Міжнародному банку реконструкції та розвитку, Міжнародній

фінансовій корпорації, Міжнародній асоціації розвитку й Багатостороннього агентства по гарантіях інвестицій”. Станом на 02 жовтня 2021 року сумарна кількість голосів нашої держави в вказаній організації перевищує 15605 голосів чи 0,63% від сумарної кількості голосів членів СБ.

Взаємодія України із МБРР здійснюється в наступному вигляді [13]:

1. одержання інвестиційних й системних кредитів, котрі обслуговуються країною чи під її гарантії;

2. одержання технічної допомоги в вигляді грантової допомоги на розробку проектів та дорадчо-консультативну допомогу.

Концепцію партнерства Світового Банку із Україною на 2018-2021 рр., затверджено 20.07.2018 Радою Директорів Світового банку [6].

На даний час в Україні ведеться реалізація трьох проектів технічної підтримки МБРР сумарною вартістю понад 4,6 мільярди доларів США у відповідності до таких напрямів (табл. 3.3.):

Таблиця 3.3. - Проекти, котрі реалізуються на даний час МБРР в Україні (2018-2021 рр.).

Проект	Обсяг фінансування
Сфера освіти й науки	0,33 млрд. дол. США
Промисловість (вугільна галузь)	0,73 млрд. дол. США
Реформа сфери державного управління та фінансів	3,57 млрд. дол. США

Окрім цього, протягом січня-вересня 2021 р. було затверджено 4 листи-угоди загальною сумою майже 5 млрд. дол. США [13] (табл. 3.4.).

Таблиця 3.4. - Проекти, затверджені МБРР в Україні (2022-2025 рр.).

Проект	Обсяг фінансування
Екстрене реагування на COVID-19 та вакцинація в Україні	0,2 млрд. дол. США
Сектор АПК	0,59 млрд. дол. США
Відновлення Донбасу й ВПО	2,3 млрд. дол. США
Сектор Енергетичний сектор та “зелена енергетика”	2,1 млрд. дол. США

Третьою згідно обсягів співпраці із нашою державою є МФО регіонального типу - Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР), членом котрого Україна стала в липні 1992 року після процедури підпису Президентом України відповідного Указу «Про членство України в Європейському банку реконструкції й розвитку (ЄБРР)». Вже в 1993 році було урочисте відкриття представництва банку столиці України. В серпні 2000 року сформовано окремий департамент Банку по нашій державі із розміщенням в м. Київ.

Процес взаємодії України з Європейським банком реконструкції й розвитку відповідає наступним напрямками: розвитку приватного й банківського секторів, енергетики й енергозбереження, муніципальної й транспортної інфраструктури, розвитку малого й середнього бізнесу, агробізнесу, машинобудування й ін. Частка нашої держави в статутному капіталі банку становить понад 15 тисяч акцій (на загальну суму 140 мільйонів євро), при цьому сумарні активи ЄБРР перевищують 21 млрд. євро. Ключовими напрямками діяльності банку в Україні стали [8]:

1. підтримка функціонування приватного сектора шляхом розробки й надання виділених кредитних ліній фінансування малих й середніх фірм та прямому фінансуванню спільних підприємств;
2. зміцнення стабільності фінансового сектора;
3. стимулювання процесів розвитку приватного інвестування в агропромисловому секторі економіки України;
4. раціоналізація сектору енергетики;
5. реформування ключових інфраструктурних секторів економіки України;
6. підтримка процесів приватизації шляхом надання фінансових й технічних послуг найперспективнішим й щойно приватизованим господарствам.

Ключові проекти в рамках державного й муніципального секторів в Україні, котрі знаходяться в планах відносно фінансування банку на даний час є [6]:

1. Спорудження Паневропейського коридору спільно із вітчизняним підприємством “Укравтодор” (із відповідним паралельним фінансуванням Європейського Інвестиційного Банку);

2. розвиток Програми сприяння торгівлі (Trade Facilitation Program), котра забезпечує можливість вітчизняним банкам затверджувати через Європейський банк реконструкції та розвитку відповідні торгові документарні інструменти;

3. осучаснення газокompресорних станцій в межах трубопроводу Уренгой- Помари-Ужгород (із паралельним наданням фінансів з рахунків ЄІБ);

4. низка проектів в рамках комунального господарства й енергетичного збереження у відповідності до програми Східно-європейського партнерства із енергетичної ефективності та охорони навколишнього середовища («Eastern Europe Energy Efficiency and Environment Partnership - E5P»).

Варто відзначити, що банк здійснює забезпечення фінансовими ресурсами як державних, так й приватних проектів. Структуру портфелю інвестицій відповідно до напрямків фінансування представлено на рисунку 3.3.:

Рис. 3.3. Структура портфелю кредитів ЄБРР в Україні відносно напрямків фінансування (%)

На рисунку 3.4. представлено структуру кредитів ЄБРР відносно галузей економіки.

То ж, показує рисунок, в процесі співпраці України із міжнародними фінансовими організаціями було реалізовано надзвичайно багато різномірних варіантів проєктів як загальнонаціонального рівня, так й певних регіональних проєктів або проєктів підтримки певних виробничих процесів. Загалом, варто зазначити, що всі проєкти, котрі впроваджувалися в нашій державі із початку її незалежності, належать до однієї із трьох основних груп:

1. Реалізація проєктів макроекономічної стабілізації економіки й структурних перетворень в рамках окремих секторів (системного типу);
2. реалізація інвестиційних проєктів;
3. реалізація проєктів міжнародної технічної допомоги в Україні.

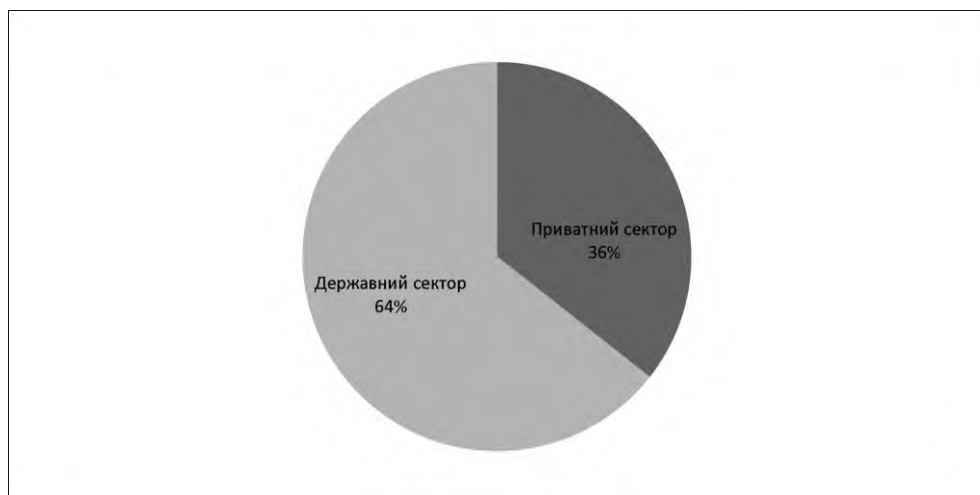

Рис. 3.4. Структура портфелю кредитів Європейського банку реконструкції та розвитку в Україні у розрізі секторів економіки (%)

Першу групу проєктів впроваджено в нашій державі за рахунок МВФ й Світового банку, а інвестиційні проєкти й проєкти технічної допомоги - завдяки фінансуванню Світового банку та Європейського банку реконструкції та розвитку. Відзначимо наявність широкого співробітництва України з різними МФО. Відповідно, така співпраця впливає на обсяги загальних запозичень держави та розміри її зовнішнього державного боргу. У таблиці 3.5 подано прогнозовані показники

зовнішнього державного боргу України на період до 2023 року..

Таблиця 3.5 – Прогнозовані показники зовнішнього державного боргу України.

Показник	Рік				
	2019	2020	2021*	2022*	2023*
Сумарний показник державного й гарантованого державою боргу, млрд. долл. США	73,14	69,85	70,96	76,32	78,32
Прямий державний борг, млрд. дол. США	60,09	60,1	60,72	65,35	67,19
Сума зовнішнього боргу, млрд. дол. США	25,01	38,21	37,09	38,44	39,75
1) Позики, отримані від МФО	7,64	10,52	13,88	14,55	13,33
2) Позики отримані від органів управління іноземних держав	0,41	1,05	1,67	1,74	1,74
3) Позики, отримані від закордонних комерційних банків та ін. закордонних фінансових установ	0	0	0	0	0,7
4) згідно випущених цінних паперів на зовнішньому ринку	17,33	17,58	19,03	20,43	22,45
5) згідно боргів, не віднесений до інших категорій	1,95	1,76	1,62	1,74	1,74
Гарантовані державою борги, млрд. дол. США	13,05	9,75	10,24	10,97	11,13
Сума зовнішнього боргу, млрд. дол. США	9,65	7,96	9,57	10,3	10,73
1) згідно позик, одержаних від МФО	2,04	2,57	7,08	8,12	8,54
2) згідно позик, одержаних від органів управління закордонних держав	0,22	0,24	0,14	0,3	0,03
3) згідно позик від закордонних комерційних банків та ін. закордонних фінансових установ	3,85	3,24	2,26	2,5	2,04
4) згідно випущених цінних паперів на міжнародному ринку	3,3	1,86	0	0	0
5) борг, котрий не віднесено до інших категорій	0,11	0,18	0,31	0,16	0,15

*Прогнозовані значення

В нашій державі станом на 31.12.2020 року обсяг державного й гарантованого боргу досяг позначки 69,85 млрд. дол. США відповідно до курсу НБУ), із котрої 86,0% приходилось на прямий державний борг, й, відповідно - 14,0% - на гарантований державою борг. Зовнішній державний борг становив майже 65,8% в структурі сумарного показника боргу, а внутрішній борг – понад 34,2%.

Згідно наших прогнозів, до 2023 року сумарний показник державного й гарантованого державою боргу зросте на суму близько 8,47 млрд. дол. США, досягши відмітки 78,32 млрд. дол. США.

У тому числі, обсяг зовнішнього боргу зросте на 1,54 млрд. дол. США, становлячи 39,75 млрд. дол. США.

У той же час, загальний обсяг гарантованих державою боргів зросте на 1,55 млрд. дол. США. (відносно показника 2020 р.), становлячи 11,13 млрд. дол. США.

У тому числі, обсяг зовнішнього боргу, гарантованого державою, зросте на 2,77 млрд. дол. США., становлячи 10,7 млрд дол. США.

Системний тип надання кредитів підтримує країни, котрі здійснюють впровадження макроекономічних реформ й реформ галузевої політики, й в комплексі із підтримуваною фондом стабілізаційною програмою призначені на спрощення переходу економіки у напрямку життєздатного зростання й мінімізації показників бідності.

Інвестиційне кредитування здійснюють відповідно до різномірних цілей й застосовують господарствами в державному секторі (сфери енергетики та телекомунікації), а також приватними компаніями.

Вказаний вид кредитів із кожним роком використовують усе більше. Міжнародні фінансові організації, здійснюючи проекти в Україні, відносно часто допомагають кінцевим бенефіціарам проектів віднаходити джерела одержання міжнародної технічної допомоги.

Дані відносно загального розміру запозичень від міжнародних фінансових організацій в вигляді позик й гарантій під певні проекти представлено в таблиці 3.6.

Таблиця 3.6 - Прогноз обсягу запозичень України від МФО.

Показники	Рік				
	2019	2020	2021*	2022*	2023*
Загальні обсяги					
Обсяг запозичень, млрд. дол. США	7,72	10,74	13,68	14,52	13,39
Обсяг гарантій, млрд. дол. США	2,01	2,55	7,05	8,13	8,56
Частка позик в сумарному державному борзі, %	10,56	15,32	19,68	19,23	17,30
Частка гарантій в сумарному державному борзі, %	2,75	3,63	9,83	10,12	10,43
Частка позик в сумарному зовнішньому борзі, %	27,74	34,74	37,15	37,22	33,52
Частка гарантій в сумарному зовнішньому борзі, %	7,23	8,25	19,43	21,35	21,16
Темпи приросту до початку періоду, %					
Обсяг запозичень, млрд. дол. США		138,51	176,72	187,63	173,01
Обсяг гарантій, млрд. дол. США		125,14	345,84	402,94	421,62
Частка позик в сумарному державному борзі, %		145,17	182,25	179,81	161,63
Частка гарантій в сумарному державному борзі, %		131,12	356,44	386,35	393,84
Частка позик в сумарному зовнішньому борзі, %		125,54	136,97	136,15	121,61
Частка гарантій в сумарному зовнішньому борзі, %		113,33	267,94	292,43	296,52
Темпи приросту до попереднього року					
Обсяг запозичень, млрд. дол. США		138,51	127,62	106,12	92,25
Обсяг гарантій, млрд. дол. США		125,15	276,31	116,51	104,64
Частка позик в сумарному державному борзі, %		145,13	125,55	98,72	89,83
Частка гарантій в сумарному державному борзі, %		131,11	271,85	108,33	101,92
Частка позик в сумарному зовнішньому борзі, %		125,52	109,13	99,42	89,33
Частка гарантій в сумарному зовнішньому борзі, %		113,33	236,24	109,11	101,44

*Прогнозовані значення

Станом на початок березня 2021 року сумарний обсяг запланованих внутрішніх на 2021 рік запозичень перевищував 280 мільярдів гривень, що на майже 94% перевищує суму запозичень, котрі передбачені Законом України про Державний бюджет у на 2021 рік.

Прогнозована динаміка зміни обсягу запозичень на 2021-2023 роки демонструє чітку тенденцію до стабілізації частки запозичень України від МФО у сукупній структурі державного боргу нашої держави.

Зокрема – протягом 2021-2023 років частка позик в сумарному державному борзі знизиться на 2,38 в.п. (19,68% у 2021 році до 17,30% у 2023 році).

Частка гарантій в сумарному державному борзі, протягом 2021-2023 років зросте на 0,6 в.п., із 9,83% до 10,43%

Частка позик в сумарному зовнішньому борзі матиме тенденцію до зниження, скоротившись на 3,63 в.п. із 37,15% до 33,52%.

Наостанок розглянемо тенденції до прогнозованого зростання у 2021-2023 рр. частки гарантій в сумарному зовнішньому борзі на 1,73 в.п., із 19,43% до 21,16 %.

Вказана переорієнтація уряду у напрямку внутрішнього ринку запозичень:

1. зміцнюватиме ефект витіснення із ринків корпоративних позичальників, що ускладнить відновлення кредитування;

2. В разі переходу Національного банку України до м'якшої монетарної політики, Міністерство фінансів, в даному випадку не знизить вартість запозичень.

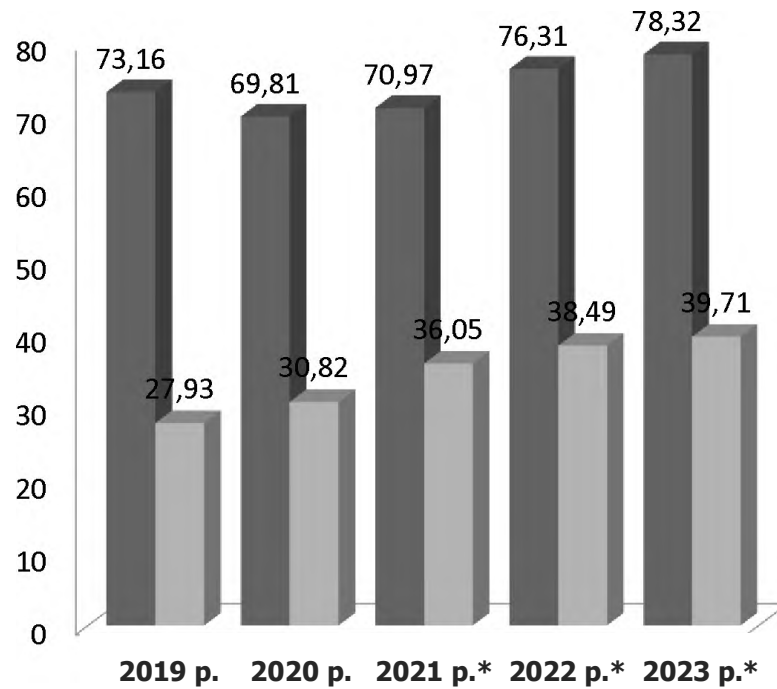
Візуально подані дані представлено на рисунку 3.5.

На основі поданих даних варто зробити висновки, що:

1. на протягзі останніх років в державі відбувався ріст розміру запозичень від міжнародних фінансових організацій. При цьому зафіксовано особливо інтенсивне зростання саме позик від МФО.

Обсяг зростання гарантій під певні проекти є нижчим в порівнянні із

рівнем росту позик.

- Загальна сума державного та гарантованого державою боргу, млрд дол. США
- Зовнішній борг, млрд дол.

Рис. 3.5. Динаміка обсягу загального й зовнішнього боргу України (у млрд. дол. США)

*Прогнозоване значення

У відповідності до цього росла й частка позик в сумарній структурі запозичень нашої державі від міжнародних фінансових організацій.

Ризики негативного впливу наведеної політики державних запозичень й податкової політики відносно стану грошово-кредитної сфери нашої держави посилюватиметься в випадку відтермінування одержання зовнішнього фінансування згідно існуючої програми співпраці із МВФ “stand-by”, подальшого недовиконання плану доходів Держбюджету, недостатнього отримання запланованих надходжень від процесів приватизації, а також потенційних труднощів із отриманням як зовнішнього, так й внутрішнього фінансування (рис. 3.6.).

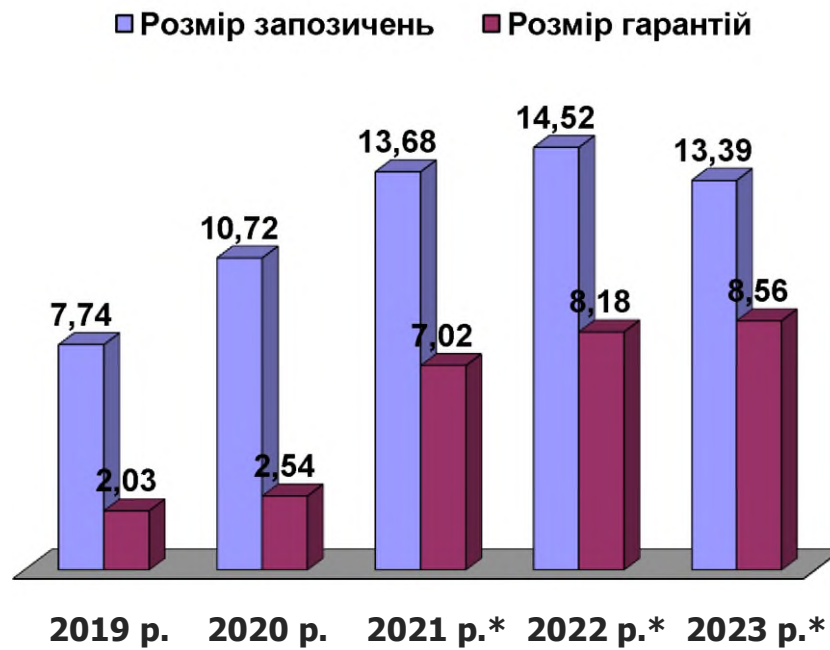

Рис. 3.6. Прогноз залучених Україною позик від МФО згідно видів (%)
*Прогнозоване значення.

Структура сумарних інвестицій в нашу державу від різних видів організацій представлено на рисунку 3.7.

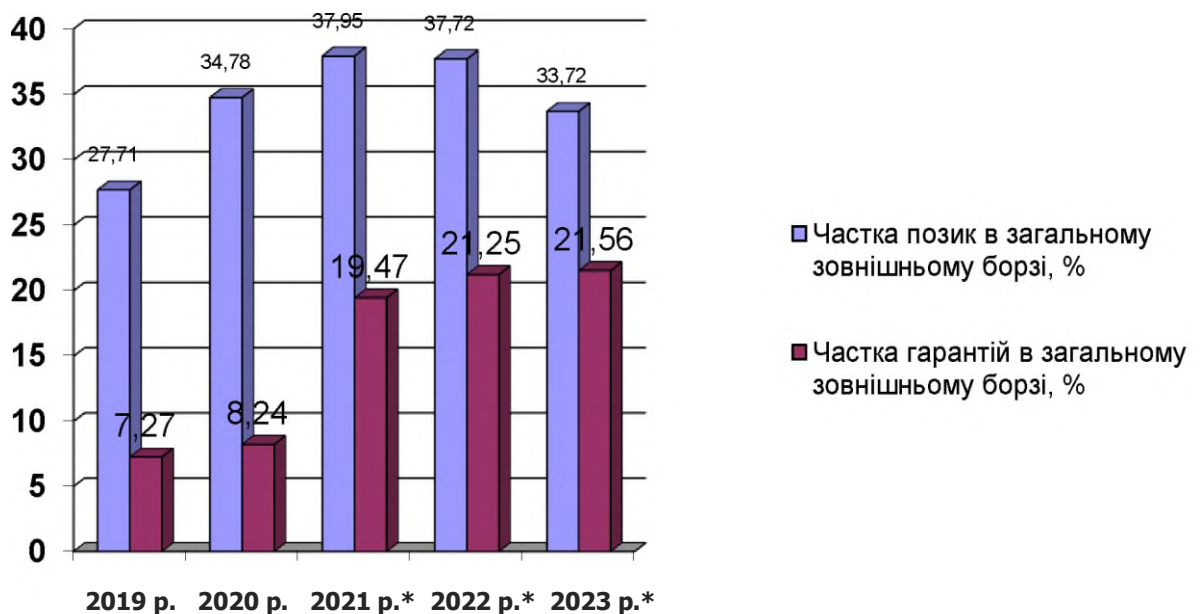

Рис. 3.7. Динаміка обсягів залучених міжнародними фінансовими організаціями інвестицій МФО згідно видів (%)
*Прогнозоване значення.

Як бачимо із наведених матеріалів, протягом аналізованого періоду

відбулося значне зростання частки позик від міжнародних фінансових організацій в структурі сумарного боргу. Також відзначають й ріст відсотку позик в сумарному борзі. При цьому наведене зростання є значно більшим порівняно із ростом частки позик.

Проте, незважаючи на вказаний ріст, наразі частка позик є дещо вищою від частки гарантій (із різницею в межах 10 %) (3.8).

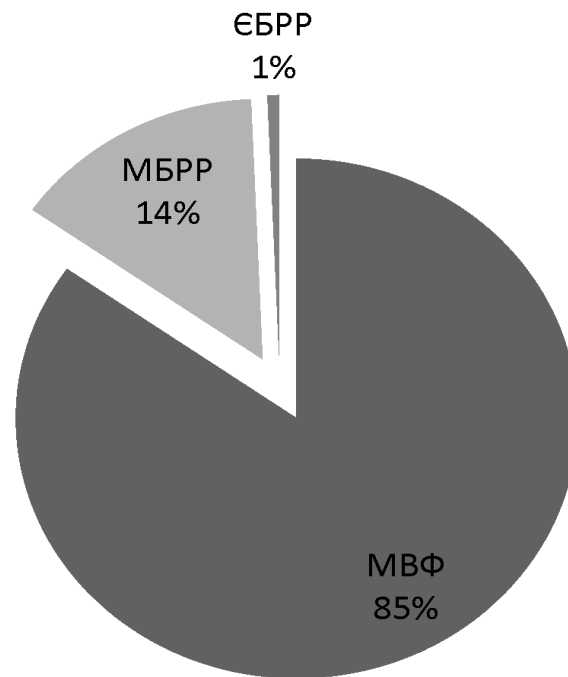

Рис. 3.8. Аналіз структури портфелю кредитів України від МФО згідно видів (у %)

Тож варто здійснити висновок, що наша держава теж тісно співпрацює із певними МФО, у тому числі - із Міжнародним валютним фондом, Міжнародним банком реконструкції та розвитку та Європейським банком реконструкції та розвитку. Вказана співпраця триває близько тридцяти років. В процесі співпраці із МВФ Україна на протязі 28 років одержала понад 30 млрд. дол. США фінансових вливань.

Україна, відповідно до рекомендацій фонду змушена була здійснити певні економічні реформи, котрі в значній мірі посприяли розвитку її економіки. Також надзвичайно інтенсивно взаємодіє наша держава із МБРР й ЄБРР, котрі реалізують в ній певні проекти, зокрема - відносно

підтримки аграрного сектору, розвитку зеленої енергетики та ін.

Протягом років незалежності України було зреалізовано близько двох сотень вказаних проектів, що також посприяло економічному розвитку нашої країни.

3.3. Проблематика й перспективи співпраці України із міжнародними кредитно-фінансовими організаціями.

Наша держава здійснює тісну співпрацю із різноманітними міжнародними фінансовими організаціями. Вказане співробітництво характеризується низкою як позитивних, так й негативних моментів.

Схвалення кредитів організацій для України дає значний позитивний ефект для вітчизняної економік. Вказані кредити здійснюють вирівнювання платіжного балансу, підтримання курсу національної валюти, підвищення показник валютних резервів, стимулювання й проведення капітальних вкладень в вітчизняну економіку, збільшують конкурентоздатність господарств й підвищують суспільний добробут населення.

Співпраця України із МВФ характеризується рядом позитивних й негативних наслідків. Позитивними наслідками вважаємо [15]:

1. впровадження реформ, до цілей котрих належать стабілізація економіки України й повернення її до шляху росту;
2. зниження дефіциту державного бюджету й покращення ситуації відносно платіжного балансу;
3. стабілізацію валютно-обмінного курсу національної валюти й посилення банківської системи, котра надасть можливість вітчизняній економіці розвиватися;
4. ріст золотовалютних резервів Національного Банку України, що надасть змогу більшою мірою покривати імпорт;
5. зростання міжнародного авторитету нашої держави, що посприяє доступу до коштів інших типів МФО й приватних інвесторів;

6. зниження тягара щодо обслуговування зовнішнього боргу України;

Окрім цього варто відзначити наступні позитивні аспекти співробітництва:

1. довготермінові й дешеві позики Міжнародного валютного фонду передбачають оплату процентів в обсязі нижче 2% річних від сумарної вартості боргу) й значно знижують проблеми платіжного балансу держави;

2. НБУ має можливість продовжувати рекапіталізацію проблемних банківських за рахунок коштів фонду;

3. завдяки фінансовим ресурсам від МВФ було послаблено проблему податкового дефіциту держави, частина фінансових ресурсів фонду перекрила видатки щодо погашення зовнішніх зобов'язань уряду й здійснення розрахунків щодо енергоносіїв;

4. формування необхідних валютних резервів України;

5. забезпечення можливостей відносно реструктуризації зовнішнього боргу держави;

Проте, окрім позитивних наслідків співробітництва України та МВФ існують ризики подальшого зростання й виникнення майбутніх негативних тенденцій, серед котрих варто виділити наступні:

1. МВФ значно знижує свободу дій відносно проведення економічної політики держав-позичальниць, тому що надання кредитів провадиться на умовах котрі він сам затверджує, тож може здійснювати прямий вплив на економічний курс країни-реципієнта;

2. провадження не досить істотного контролю відносно наданих кредитів як із боку фонду, так й з боку уряду нашої держави у поєднанні із неефективним їхнім використанням знижує стабільність її економіки.

Тож, продовження співпраці України із Міжнародним валютним фондом здатне забезпечити користь її економіці, проте, не варто забувати й відносно певних ризиків. Продовження співпраці із МВФ має стати гарантією здійснення структурних реформ в вітчизняній економіці. Іншим

позитивним моментом є ріст внутрішньої та зовнішньої стабільності, підтримка курсу, покриття бюджетного дефіциту.

Подальше співробітництво України з МВФ важливий й необхідним кроком, оскільки [5,9]:

1. кредитний ресурс МВФ переважно є дешевшим, за ті, котрі залучають на світових фінансових ринках;

2. від особливостей співпраці із МВФ залежить показник інвестиційної привабливості держави щодо інших світових організацій, котрі координують власні дії із фондом;

3. взаємодія із МВФ сприяє процесам інтеграції України в глобальні фінансові системи, в котрих МВФ належать провідні ролі й, у котрих він є кредитором останньої інстанції;

4. зростають можливості України відносно використання послуг МВФ консультативного, експертного та аналітично-прогнозного типу, що в умовах посилення глобалізації має основне значення.

Варто відзначити, що економісти виділяють такий перелік стратегічних завдань, на вирішення котрих варто акцентувати увагу під час посилення партнерства з Міжнародним валютним фондом:

1. продуктивна робота із розробки інституційного поля задля контролю за отриманими кредитами;

2. формування та структуризація спеціальних інститутів, котрі покликані:

а. провадити аналітику кредитних програм;

б. контролювати рівень ефективності використання одержаних позичкових ресурсів;

в. розробляти стратегії реалізації зовнішніх позик;

г. підвищувати ефективність реформ, котрі проводяться в нашій державі, шляхом ґрунтовного аналізу досвіду їхньої реалізації в краях із ідентичними економічними й геополітичними можливостями;

д. нарощувати міжнародний кредитний рейтинг України задля

формування інвестиційно-привабливого мікроклімату щодо подальшого сприяння розвитку стратегічних сфер вітчизняної економіки.

Із врахуванням поставлених завдань, варто відзначити наступні засади розвитку співробітництва з фондом:

1. альтернативність усіх джерел кредитування;
2. розширення напрямків застосування можливостей МВФ задля забезпечення розвитку держави завдяки здійсненню консультацій, аналітиці результатів моніторингових досліджень фонду й інших заходів, котрі не передбачають процедури надання державних гарантій чи фінансового зобов'язання;
3. концентрація сукупних ресурсів МВФ на визначених стратегічних напрямках реалізації державної економічної політики;
4. якісна аналітика проектної документації, котра надається задля фінансування шляхом можливостей МВФ, з метою визначення доцільності отримання зазначених кредитних ресурсів державою.

Відносно співпраці України із Світовим Банком, то варто зауважити, що на даний час Україна зможе одержати максимальний соціально-економічний результат у рамках співпраці із ним лише на наступних засадах [14]:

1. ключовим принципом взаємодії має бути максимальна відповідність форм й способів надання допомоги Світовим банком потребам економічного й соціального розвитку держави;
2. співробітництво повинне бути спрямованим на формування потужної в політичній, економічній та фінансовій сфері держави. Відповідно до цього, вказана взаємодія повинна забезпечувати ріст економіки, котрий підтверджуватиметься якісними перетвореннями ключових соціально-економічних сфер;
3. рішення відносно залучення кредитних ресурсів Світового банку варто приймати на базі ретельного аналізу порівняльних переваг одержання кредитів в рамках Світового банку відносно кредитування

іншими джерелами на базі чітко установлених критеріїв й виключно при неможливості виділення фінансових ресурсів із державного бюджету, комерційного кредитування чи надання приватних гарантій;

4. отримання фінансових ресурсів Світового банку може здійснюватися лише при умові забезпечення їхнього ефективного й повного застосування із перспективою одержання відповідних позитивних макроекономічних ефектів, котрі будуть джерелами погашення їхніх боргів;

5. диверсифікація усіх механізмів взаємодії із Світовим банком як один із ключових принципів визначає потребу в урізноманітненні тих механізмів й використанні в кожному окремо взятому випадку максимально оптимального із них, що дозволить із максимальною віддачею застосовувати усі існуючі можливості для взаємодії;

Необхідним напрямком до збільшення результативності залучення й використання ресурсів Світового банку, особливо в нинішніх важких умовах, має стати розробка й впровадження функціональної системи підготовки й управління одержаними запозиченнями. Основою цієї стратегії стануть середньо й довготермінові державні програми у сфері соціально- економічного розвитку нашої держави.

Вагомий акцент в подальших відносинах із СБ має ґрунтуватися на зростанні ролі й відповідальності України. Зокрема, варто відзначити, що наша держава зобов'язана брати найбільш активну участь в процесах ініціювання проектів, а не лише чекати на пропозиції, котрі надійдуть від банку. Україні варто розвинути й закріпити персональну відповідальність міністерств й інших державних органів, на які було покладено функції із підготовки й реалізації тих чи інших проектів [7].

Тож, співробітництво із Міжнародними фінансовими організаціями має вагоме значення у процесі реформування економіки нашої держави. Сучасні надзвичайно складні соціально-економічні чинники змушують нашу державу звертатися за фінансовою допомогою. Відносно подальшої

співпраці, то вона є досить важливою, а відмова в питаннях надання фінансових ресурсів здатна негативно вплинути на стабільність вітчизняної економіки.

Взаємодія України із МФІ сприяє покращенню макрофінансових показників, формуванню сталого конкурентного ринкового середовища, стабільності національної грошової одиниці, подальшій активізації інвестиційних процесів й розвитку сфери приватного підприємництва. Варто пам'ятати, що залучені додаткові фінанси від цих організацій скеровуються на подолання визначених проблем в економіці країни. Україні необхідно проаналізувати власний стан економіки й, зокрема, соціальну сферу [13].

Тому варто зробити висновок, що співпраця України із МФО позитивно вплинула на розвиток держави. За сприяння Міжнародних фінансових організацій Україні вдалося уникнути низки фінансових криз, стимулювати розвиток певних секторів економіки, реалізувати низку вельми соціально важливих проектів. Проте, варто зауважити відносно наявних певних проблеми в співробітництві нашої держави із МФО, зокрема - нераціонального використання коштів, одержаних від МФО, неадекватний вибір варіантів фінансування проектів, закріплення певної фінансової залежності від міжнародних фінансових організацій, ріст рівня загального державного боргу та ін.

Проте, незважаючи на низку проблем, Україна планує взаємодіяти із вказаними організаціями, оскільки наразі є дуже зацікавленою в залученні фінансових інвестиційних ресурсів, котрих поки що в державі недостатньо. Перспективною вважаємо співпрацю із МВФ - як фінансову, так й технічну допомогу та підтримку від МБРР й ЄБРР різнопланових проектів розвитку певних секторів економіки України.

Розділ 4. Охорона праці та захист населення у виробничій сфері.

4.1. Застосування досвід закордонних держав у реалізації заходів із охорони праці.

За статистикою, в Україні щоденно на виробництві травмуються 80-85 осіб, із них до 10% стають інвалідами і до 2% гине осіб [2].

Найбільша кількість нещасних випадків пов'язана з організаційними (64%), технічними (27%), психофізіологічними (9%) причинами.

Тому, міжнародний досвід, адаптований до умов України, може бути дуже корисним при реалізації завдань пов'язаних з поліпшенням стану охорони праці в нашій державі. У світовій практиці у сфері охорони праці давно і успішно застосовуються підходи, в основі яких лежить принцип запобігання нещасним випадкам і профзахворюванням.

Проблеми охорони праці й здоров'я працівників завжди посідали вагоме місце в державних стратегіях країн Європейського Союзу, США та Канади.

Позитивний досвід розбудови національної системи підготовки фахівців з безпеки праці на виробництві накопичено у Федеративній Республіці Німеччині. Останніми роками у ФРН формується новий вигляд охорони праці, який відрізняється від традиційного. У багатьох фірмах охорона праці розглядається не як вимога суспільства про збереження здоров'я громадянина, а як основна мета підприємства на рівні з комерційним успіхом. Фахівці у сфері охорони праці, маючи ґрунтовні знання, зобов'язані щороку проходити курси підвищення професійної кваліфікації загальною тривалістю щонайменш 10 днів. Тренінги зазвичай присвячені розгляду нових законодавчих актів, новітніх технічних та організаційних рішень, спрямованих на покращення стану охорони праці.

У США стратегія безпеки робочих місць є частиною “Стратегічного плану Департаменту праці Сполучених Штатів Америки” [3].

У зазначеному документі відображено основні напрямки роботи федерального відомства, відповідального за політику у сфері праці, згідно з головними тенденціями ХХІ століття.

Стандартні заходи по забезпеченню безпеки праці, що закріплюються федеральним і місцевим законодавством, в першу чергу, передбачають, що кожен підприємець зобов'язаний використовувати безпечні устаткування і технології, застосовувати спеціальний одяг і взуття, забезпечувати безпечні умови праці для працівників і в цілому робити все можливе, щоб захистити життя, здоров'я, безпеку і добробут працівників.

Управління безпеки праці на виробництві і відповідні департаменти праці штатів випускають детальні розпорядження, що передбачають, зокрема, обмеження по використанню небезпечних матеріалів, вимоги до вентиляції виробничих приміщень, до водопостачання, зберігання виробничих відходів, забезпеченню працівників душовими кабінами тощо. Крім того, підприємці зобов'язані інформувати працівників про існуючі небезпеки виробничих процесів і вивчати дотримання техніки безпеки.

Також у країні діє цілодобова «гаряча лінія», на яку надходять скарги щодо порушень у сфері охорони праці. Незалежно від форми подачі скарги (телефон, Інтернет, письмове звернення тощо), остання є підставою для негайної перевірки, за умов наявності в ній інформації щодо місця і факту загрози здоров'ю людей. Показником результативності роботи «гарячої лінії» є щорічне зниження кількості нещасних випадків на виробництві й скорочення на 50 % за останні п'ять років втрат робочого часу з причин аварій.

Принцип, що розділяється всіма країнами, які входять в ЄС – відповідність національних систем охорони праці до нових технологій та систем організації праці, що означає визнання зростаючої ролі охорони праці. Керівні органи ЄС прагнуть до об'єднання зусиль держав-членів Євросоюзу в цій області: видаються нормативні документи з охорони

праці, що охоплюють різні аспекти виробничої діяльності, зокрема, вони включаються в національні закони з охорони праці, постійно підвищуючи планку вимог щодо її умов. На сьогодні країни ЄС приділяють зростаючу увагу пошукам шляхів, що ведуть до поліпшення виробничого середовища, посилення охорони праці. Створено Європейський фонд поліпшення умов життя і праці, який є однією з організацій ЄС [1, 110].

Питання охорони праці посідає важливе місце у Канаді. У країні обов'язковим є страхування усіх працівників підприємства та існує система інформування роботодавців і працівників щодо прав і пільг застрахованих, допомоги і виплати потерпілим, обов'язків роботодавця і страхової організації.

В Україні картина стану охорона праці на підприємствах є невтішною. Щодня на підприємствах гинуть люди, причиною чого є несприятливі умови праці, відсутність належного інформування працівників про можливі нещасні випадки. Наразі є необхідність у вживанні рішучих заходів по усуненню чинників безвідповідальності посадових осіб і роботодавців за стан умов і охорони праці організацій різних форм власності і видів економічної діяльності.

Щоб забезпечити безпечну працю на робочих місцях, необхідні кваліфіковані кадри і відповідальне, зацікавлене відношення до реалізації конституційних прав працівників з боку як працедавців, так і керівників на всіх рівнях управління. Ситуація, що склалася на ринку праці, вимагає підготовки інженерів і фахівців, що володіють науковими знаннями, здатних реалізовувати цілі охорони праці на різних рівнях.

Для покращення системи охорони праці в Україні доцільно вжити таких заходів:

1. проведення інформаційної роботи та тренінгів щодо охорони праці на підприємствах;
2. удосконалення системи запобігання нещасним випадкам на виробництві та професійним захворюванням;

3. впровадження обов'язкового страхування працівників та налагодження системи відшкодування шкоди потерпілим.

Отже, міжнародний досвід для правового регулювання охорони праці в Україні є важливим і необхідним як в нормативній, правовій діяльності, так і в практичній роботі. Тому вирішення проблем охорони праці можливе при підвищенні соціальної відповідальності роботодавців, поліпшення взаємодії державних та місцевих органів влади, підвищення загального рівня керованості в країні.

4.2. Сучасний стан охорони праці та її фінансування.

Виробничий травматизм, як наслідок аварій та нещасних випадків давно став актуальною проблемою у всіх країнах світу. В зв'язку з виробничою діяльністю щороку у світі помирає понад 2,0 млн. осіб.

За даними Міжнародної організації праці, кожні три хвилини внаслідок нещасного випадку або професійного захворювання у світі гине один робітник, а кожну секунду четверо працюючих отримують травму. На жаль, в Україні рівень травматизму в 10 разів вищий ніж в економічно розвинених країнах світу. За даними Держгірпромнагляду, в 2019 році на робочих місцях травмовано 18192 людини, в тому числі смертельно – 1176 осіб.

Протягом даного періоду, Федерація профспілок України, в результаті вибіркової перевірки, виявила 683 випадки травм на виробництві були віднесені до побутових, а за 394 випадками травм на виробництві взагалі розслідування проведене не було. Окрім того було виявлено 6 фактів укриття загибелі людей на виробництві. А отже, на думку Федерації профспілок України, в Україні відбувається укриття дійсного стану виробничого травматизму.

Тому є всі підстави вважати, що на виробництві кожного року травмується більше 1 млн. людей, а за даними офіційної статистики – 18

тис. потерпілих, тобто з 50-60 нещасних випадків реєструється тільки один. Аналіз нещасних випадків на виробництвах України є одним з основних і необхідних шляхів розробки механізмів профілактики та запобігання травматизму. Адже нещасний випадок на виробництві, особливо летальний, слід розглядати як сигнал про незадовільний стан профілактичної роботи щодо запобігання травматизму. Аналіз травмування за 2016-2020 рр. показує, що найчастіше смертельно травмуються працівники 10 груп професій: гірничий робітник очисного вибою (ГРОВ) (11,9%), водій (10,9%), будівельник (9,9%), працівник керівного складу (7,5%), підсобний робітник (5,1%), охоронник (4,1%), машиніст (3,4%), трактористи та електромонтери (по 3,2%) [6].

На ці групи професій припадає майже 65% всіх смертельних нещасних випадків (табл. 4.1.).

Таблиця 4.1. - Розподіл потерпілих за професіями в 2016-2020 рр.

Група професій	Питома вага загиблих по роках, %					Середнє значення
	2016	2017	2018	2019	2020	
ГРОВ	14,8	11,4	10,2	9,6	15,8	11,9
Водій	11,3	11,6	10,7	9,7	11,3	10,9
Будівельник	6,4	11,8	9,9	12,0	7,3	9,9
Слюсар	7,7	7,9	10,0	9,46	8,9	8,8
Керівник	9,6	6,3	6,1	8,3	8,3	7,5
Підсобний робітник	3,9	4,7	7,5	4,3	4,7	5,1
Охоронник	4,7	3,8	4,5	3,2	4,5	4,1
Машиніст тепловоза	3,0	2,6	3,3	4,0	4,1	3,4
Тракторист	4,7	4,0	2,8	2,5	2,8	3,2
Електромонтер	2,9	3,7	2,1	3,7	3,2	3,2
Інші	31	32,2	32,2	33,2	29,1	32

Аналізуючи дані таблиці 4.1., бачимо, що є певна група професій працівників, де ризик травмування значно вищий від інших. На думку іноземних фахівців, які за програмою МОП працювали в Україні, велика

кількість нещасних випадків з смертельними наслідками пояснюється п'ятьма основними причинами:

1. незадовільною підготовкою працівників і роботодавців з охорони праці;
2. недостатнім забезпеченням працюючих засобами індивідуального захисту, відсутністю належного контролю за станом безпеки на робочих місцях та виконанням встановлених норм;
3. повільним впровадженням засобів та приладів колективної безпеки на підприємствах;
4. спрацьованістю засобів виробництва.

Створення безпечних і нешкідливих умов праці на виробництві вимагає значних матеріальних витрат, впровадження знань і рішень, науководослідних робіт в галузі охорони праці. Поки поміж тим що ми знаємо про методи і засоби охорони праці, і тим що реалізовано на виробництві, різниця все ще велика.

4.3. Діяльність міжнародних організацій з охорони праці.

Україна є членом МОП з 1954 р., проте не всі законодавчо-нормативні документи в нашій країні втілюються для покращення трудового процесу відповідно до нормативних вимог.

Аналіз міжнародного досвіду показує що, починаючи із 70-х років ХХ ст., у Європі використання компенсаційного механізму надання пільг та компенсацій за роботу в небезпечних і шкідливих умовах праці поступово занепало.

Цьому посприяло економічне стимулювання роботодавця щодо створення безпечних і здорових умов праці. Захист робітників від конкретних виробничих небезпек вирішується за допомогою розробки й впровадження норм і стандартів, які, як правило, застосовують у найбільш небезпечних видах діяльності.

В усіх країнах Західної Європи перші трудові закони, установлені майже 100 років тому, спрямовувались на захист здоров'я робітників. З роками заходи з охорони праці в країнах Європи змінились. На сьогодні завданням охорони праці є не тільки підтримка здоров'я робітників, обмеження робочого часу для роботи у шкідливих умовах праці, заборона використання праці дітей, молоді й жінок на деяких видах діяльності, а й привертання уваги на психологічні аспекти та психічний стан людей на робочих місцях [1].

Підвищена увага до проблем безпеки праці стає дедалі актуальнішою. Це пояснюється передусім тим, що з кожним роком зростає рівень виробничого травматизму, зокрема зі смертельними наслідками, і кількість профзахворювань.

Представниками Міжнародної асоціації соціального забезпечення було представлено 5 ключових "особливостей" міжнародних та європейських стратегій з безпеки праці та здоров'я [4]:

1. скорочення кількості нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань;
2. підвищення обізнаності, розвитку професійних якостей трудового потенціалу;
3. співпраця між системами охорони громадського здоров'я та безпеки праці;
4. здоров'я та безпека як невід'ємна частина способу життя;
5. інтеграція питань запобігання нещасним випадкам у систему соціального забезпечення.

За даними Європейського агентства з безпеки праці та охорони здоров'я на робочому місці (Іспанія) до 40 млн працівників у країнах ЄС страждають на захворювання, пов'язані зі стресом. На наслідки стресів припадає 25 % робочих днів, пропущених через хворобу, а витрати тільки з оплати лікарняних у зв'язку з цим становлять 20 млн євро на рік. Загалом економічні втрати від стресу оцінюються 150 млн євро [2]. Дублінський

Фонд вважає, що від стресових явищ страждає приблизно 28% працюючих у країнах ЄС, у 23 % виявлено симптоми хронічної перевтоми, 60% скаржаться на постійний брак часу на роботі.

У Франції профспілки вимагають визнання стресу професійним захворюванням, оскільки його жертвами називають себе 72% опитаних працюючих, насамперед службовці, та 11% працівників одержували звільнення від роботи з цієї причини. У Великобританії 32% опитаних назвали основною причиною стресу проблеми під час поїздок на роботу, 23% - складність поєднання трудових і домашніх навантажень і тільки 31% заявили, що стресу взагалі не відчують. Значна частина працівників у країнах ЄС вважає причиною стресу психологічні наслідки конкуренції за робочі місця [2].

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.

Дослідження, викладене у магістерській роботі, присвячене розгляду впливу міжнародних кредитно-фінансових структур на світову й українську економіку. Здійснене дослідження дозволило подати наступні висновки:

1. Міжнародні кредитно-фінансові організації є різноманітними об'єднаннями держав або установ, котрі виконують функції врегулювання міжнародних валютних, фінансових й кредитних відносин, провадять дослідження із проблематики валютно-кредитної й фінансової галузей світового господарства, розробляють рекомендації й пропозиції. Ключовими цілями МФО варто вважати сприяння сталому розвитку світової економіки, активізації міжнародних економічних інтеграційних процесів, стабілізації міжнародних валютних відносин, розподіл економічної допомоги різним державам. Серед усіх міжнародних фінансових організацій найбільш часто виділяють: Міжнародний Валютний Фонд (International Monetary Fund), групу Світового Банку (World Bank Group), котра об'єднує: Міжнародний банк реконструкції і розвитку (МБРР), Міжнародну асоціацію розвитку МАР, Міжнародну фінансову корпорацію МФК, Багатостороннє Агенство із інвестиційних гарантій (БАГІ), різноманітні регіональні банки реконструкції і розвитку, у тому числі - Європейський, Азійський Банк й інші міжнародні фінансові організації.

2. Одним із найбільш важливих МФО у ХХІ столітті є Міжнародний Валютний Фонд (МВФ), котрий здійснює різного роду допомогу державам-членам, переважна частка якої має фінансовий характер у вигляді різного типу кредитів. Окрім цього, МВФ надає країнам значну технічну допомогу. У процесі власної діяльності фонд здійснює також нагляд щодо діяльності держав-членів задля визначення відповідності їх дій рекомендаціям фонду. Також надзвичайно значним МФО нашого часу

варто вважати групу Світового Банку. Його структурні підрозділи, зокрема Міжнародний банк реконструкції та розвитку й Міжнародна асоціація розвитку надають допомогу державам-членам в рамках реконструкції їхніх економік. Відмінністю групи СБ від МВФ є реалізація допомоги переважно в вигляді різноманітних проєктів, скерованих на підтримку певних секторів економіки або суспільної діяльності. Іншою важливою міжнародною фінансовою організацією нашого часу є Європейський банк реконструкції і розвитку. ЄБРР здійснює реалізацію значної кількості різноманітних проєктів, у основному в державах Центрально-Східної Європи.

3. МФО здійснюють значний вплив на міжнародну економіку, котрий, зумовлений різноманітними програмами реалізації допомоги МВФ державам-членам. МВФ сприяє процесам інтеграції регіональних економік, формує стабільність функціонування світової валютної системи, допомагає державам боротися із бідністю й ін. Проте, варто зауважити й існування певного негативного впливу, зокрема - посилення кредитної залежності держав від міжнародних фінансових організацій, нераціональну структуру програм надання допомоги, незначну результативність програм надання допомоги, значний політичний вплив на функціонування суверенних держав й ін.

4. Позитивний вплив МФО відносно світової економіки полягає в підтримці її стабільності, зокрема - стабільності економіки в окремо взятих регіонах світу. Також МФО здійснює позитивний вплив на процеси розвитку певних регіонів світу й окремих держав. Окрім того, позитивний вплив міжнародних фінансових організацій варто віднайти в забезпеченні стабільності подальшої інтеграції держав світу, стабілізації світових фінансових ринків й ін. У той же час значний негативний вплив організацій може проявлятися в рамках формування певної залежності окремих держав від наведених організацій та недостатній досконалості програм підтримки розвитку окремих держав, котрі розробляються цими

державами разом із МФО. Тому саме у напрямку цих двох аспектів й варто звертати увагу МФО в ході розробки подальших стратегій власної діяльності.

5. Україна здійснює тісну співпрацю із окремими міжнародними фінансовими організаціями, такими як МВФ, МБРР й ЄБРР, котрі реалізують в державі низку проектів, у тому числі - підтримку агросектора, розвиток енергетики й ін. Протягом років незалежності нашої держави було реалізовано понад сотню вказаних проектів, що теж позитивно сприяло розвитку нашої держави.

6. Взаємодія України із МФО позитивно вплинула на економічний розвиток держави - при сприянні МФО нашій державі вдалося уникнути низки системних фінансових криз, стимулювати розвиток певних секторів економіки, здійснити реалізацію багатьох надзвичайно важливих соціальних проектів.

7. Проведені дослідження дали змогу отримати висновки, що в співпраці України із різноманітними МФО наявні також й певні проблеми, зокрема нераціональний розподіл коштів, одержаних від МФО, неадекватність вибору напрямків фінансування проектів, формування певних фінансових залежностей від міжнародних фінансових організацій, ріст рівня загальнодержавного боргу та ін. Наведені недоліки вимагають негайної розробки й вжиття відповідних заходів, які б дали змогу їх подолати, зокрема - більш ґрунтовної розробки інституційної бази та ін.

8. Співпраця України із МФО є економічно обґрунтованою, тому буде актуальною й в подальшому. При цьому найбільш перспективними напрямками подальшої співпраці нашої держави із міжнародними фінансовими організаціями у подальшому будуть фінансова й технічна допомога від МВФ та підтримка МБРР й ЄБРР різноманітних проектів розвитку певних секторів економіки держави. Проте досягнути максимального позитивного результату буде можливо лише в разі подолання відзначених негативних наслідків й проблем співпраці.

Отже, загалом варто відзначити, що міжнародні фінансові організації здійснюють надзвичайно значний вплив як на світову, так й на вітчизняну економіку. Цей вплив буде зберігатися у подальшому, й навіть більше – із часом він зростатиме, що відзначають результати дослідження. Тому наша держава повинна виробити чітку стратегію власної взаємодії із різними МФО й провадити адекватну раціональну політику власної співпраці із ними.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.

1. Закон України «Про вступ України до Міжнародного валютного фонду, Міжнародного банку реконструкції та розвитку, Міжнародної фінансової корпорації, Міжнародної асоціації розвитку та Багатостороннього агентства по гарантіях інвестицій : Закон України» від 3 червня 1992 р. - 2402-ХІІ [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
2. Про затвердження плану заходів з реалізації Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2018 - 2021 роки : розпорядження КМУ від 24.05.2018 № 415-р. [Електронний ресурс].- URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>.
3. Про порядок підготовки, реалізації, проведення моніторингу та завершення реалізації проектів економічного та соціального розвитку України, що підтримуються МФО : постанова КМУ від 27.01.2017 № 70. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/70-2017-%D0%BF>.
4. Про створення єдиної системи залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги : постанова КМУ від 15.02.2002 № 153. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/153-2002-%D0%BF>.
5. Антикризове управління національною економікою : монографія / [І. Малий, І. Радіонова, Л. Ємельяненко та ін.] / за заг. ред. І. Малого. К.: КНЕУ, 2018. - 368 с.
6. Ботон Дж., Брэтфорд К. Глобальное управление: новые участники, новые правила // Финансы и развитие. Вашингтон: МВФ, 2015. - № 44(4) - С.10-14.
7. Васютинська Л.А. Міжнародні фінанси Навчальний посібник /Л.А Васютинська - Одеса ФОП Бондаренко М.О., 2018. - 310 с.
8. Вонсович В.О. Вплив міжнародного кредитування на стан та перспективи розвитку економіки України : матер. ІІ Всеукр. наук.-практ.

заочної конф. «Наука України. Перспективи та потенціал» / В.О. Вонсович, В.Ю. Данилишин. - Д.:ВГО «НоваОсвіта», 2012. - С. 31.

9. Данилишин Б. М. Співробітництво з МВФ: проблеми та перспективи. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://dt.ua/macrolevel/spivrobotnictvo-z-mvf-problemi-i-perspektivi-.html>

10. Іванов С. М. Унормування співробітництва з МФО в контексті запобігання дестабілізації національної економіки / С. М. Іванов, К. В. Клименко, М. В. Савостьяненко // Фінанси України, 2019. - № 5. - С. 41-55.

11. Клименко К. В. Зарубіжний досвід співробітництва з Міжнародним банком реконструкції та розвитку та Міжнародною асоціацією розвитку // Наукові роботи НДФІ, 2020. - Вип. 1. - С. 16-40.

12. Козелецький П. С., Кравченко А. В. Проблеми зовнішнього державного боргу України, його обслуговування та регулювання // Економічний простір. - 2014. - №71. - С.56-65.

13. Колосова В. П. Фінанси міжнародних інституцій в Україні : монографія. К.: КНТЕУ. 2017. - 504 с.

14. Кульбіда М. В. Кредитування МВФ країн, що розвиваються // Інтелект ХХІ століття: наук. журнал. 2019. - №4. - С. 13-18.

15. Кульбіда М. В. Напрями вдосконалення співробітництва України та МВФ // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство»: наук. журнал. 2019. - Вип. 22(2). - С. 50-54.

16. Кульбіда М. В. Основні напрями підвищення ролі міжнародних фінансових організацій в регулюванні міжнародних економічних відносин // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство»: наук. журнал. 2017. - Вип. 6(2). - С. 31-36.

17. Кульбіда М. В. Роль міжнародних фінансових інституцій в міжнародній фінансовій архітектурі / Економіка, фінанси та управління: проблеми та сучасні шляхи розвитку: матеріали міжн. наук.-прак. конф.

(Львів, 25-26 грудня 2016). 2020. - Ч. 1. - С.17-19.

18. Кульбіда М. В. Роль Світового банку в сучасній світовій економіці // Інтелект ХХІ століття: наук. журнал. 2020. - №3. - С. 16-22.

19. Кульбіда М. В. Сучасні проблеми співробітництва України з міжнародними фінансовими організаціями // Сучасні можливості забезпечення соціально-економічного розвитку країн: матеріали доповідей міжн. наук.-практ. конф. (м. Ужгород, 16 вересня 2018 року), 2018. - С. 22-24.

20. Кульбіда М. В. Управління зовнішнім боргом України в контексті співпраці з МФО / Стратегії розвитку України: наук. журнал. 2019. №1. С. 149-155.

21. Стігліц Дж. Глобалізація та її тягар: /Дж. Стігліц пер. з англ. К.: Академія, 2003. - 388 с..

22. Полковниченко С. О. Залучення зовнішніх державних запозичень та їх вплив на розвиток економіки України / Глобальні та національні проблеми економіки: наук. журнал. Миколаїв: МНУ ім. В. Сухомлинського, 2018. - Вип. 20. - С. 194-199.

23. Сведенцов В. Л. Новые международные региональные банки развития / В. Л. Сведенцов // Мир новой экономики, 2018. - Вып. 1. - С. 55-59.

24. Сіденко В. Р. Глобальні структурні трансформації та тренди економіки України // Економіка та прогнозування, 2019. - № 2. - С. 7-28.

25. Терещенко Г. М. Проблеми та перспективи залучення ресурсів міжнародних фінансових організацій / Г. М. Терещенко, О. І. Капленко, Х. І. Северіна Х. І. // Наукові праці НДФІ. 2018. - № 3 (80). - С. 111-120.

26. Федоров В. А. Управління зовнішнім державним боргом суверенної України / В. А. Федоров // Правові та інституційні механізми забезпечення розвитку держави та права в умовах євроінтеграції : матеріали Міжнародної науково - практичної конференції (20 травня 2017 р., м. Одеса) : в 2 т. Т. 1 / відп. ред. М. В. Афанасьєва. Одеса : Юридична

література, 2017. - С. 109-112.

27. Шинкар В. А. Міжнародний валютний фонд та його вплив на глобальну макроекономічну політику / Шинкар В. А., Яцко Л. Б., Яцко Г. В // Науковий вісник УжНУ, 2017. - № 6 (3). - С. 148-151.

28. Collins D. An Introduction to International Investment Law. Cambridge, Cambridge University Press, 2018. 366 p.

29. Filippini F., De la Torre A., Ize A. The Commodity Cycle in Latin America - Mirages and Dilemmas, LAC Semi-annual Report (April), World Bank, Washington, DC, 2017. 64 p.

30. Hale T., Held D., Young K. Gridlock: Why Global Cooperation Is Failing When We Need It Most. Cambridge: Policy Press, 2014. - 377 p.